naš čas

17. januar 1975 – leto XI – št. 2 (261) cena 2 din

Glavni in odgovorni urednik Ljuban Naraks

POSVET O CELODNEVNI ŠOLI

Komite občinske konference ZKS Velenje je v četrtek, 9. januarja, v prostorih skupščine občine sklical posvet o celodnevni šoli. Poleg predstavnikov izvršnega sveta skupščine, novega vzgojno-izobraževalnega zavoda v Šaleški dolini, temeljne izobraževalne skupnosti ter učiteljev osnovne šole Biba Roeck iz Šoštanja in drugih strokovnih sodelavcev, ki so največ delali v pripravah na COŠ, sta se pogovora udeležila tudi predsednik za idejnopolitična vprašanja pri CK ZKS prof. Emil Rojc in direktor republiškega zavoda za šolstvo Boris Lipužič.

Na posvetu sta predstavnika republike izrekla priznanje za napore, ki so jih v občini vložili v to, da bo šoštanjska šola med tistimi šestimi šolami v Sloveniji, ki bodo že prihodnji mesec prešle na celodnevno šolo.

Z velenjskega pogovora o celodnevni šoli

Komentar tedna

ODNOSI

Neštetokrat smo že zapisali, da postajajo načela nove ustave praksa. Zdi pa se, da smo nekoliko pozabili na dejstvo, da je za – na primer – oceno uresničevanje ustave na področju združenega dela bistveno, koliko se dejansko spreminja položaj delovnega človeka pri upravljanju z rezultati svojega dela. To je tudi podlaga za njegovo upravljanje celotne družbene reprodukcije. Vse ustavno opredeljene organizacije delavcev so namreč le sredstvo za njihovo uresničevanje družbene moči. Najbolj objektivna podlaga za ocenjevanje uresničevanja ustave je zato delavčevo odločanje o rezultatih živega in minulega dela, kar se izraža v celotnem dohodku TOZD. Odločanje o celotnem odhodku pa je hkrati tudi edina realna podlaga za spreminjanje vseh odnosov v vseh delih družbe.

V teh luči moramo gledati na uresničevanje ustave, v tej luči moramo razreševati tudi nekatere probleme, kot so na primer pojavi zapiranja TOZD in delovnih organizacij, podjetniška miselnost in njej ustrezno obnašanje, nesamoupravno združevanje sredstev in dela, itd.

Omenjene slabosti nas opozarjajo, tako pa je pred nedavnim oblikoval svoje pripombe tudi CK ZKS, da je delavec v današnjiku še vedno prepogosto ločen od rezultatov in pogojev svojega dela. Ko se v delovnih organizacijah odloča, je delavec še vedno prepogosto objekt, ne pa subjekt samoupravnega razmišljanja in odločanja o rezultatih dela. Pri tem naj opozorimo, da anonimnost delavcev še vedno pogojuje številne elemente mezdnega odnosa, ki mu je naša praksa in teorija že zdavnaj napovedala odločen boj. Posledice takšnega stanja seveda niso razveseljive. Dogaja se, da se zato delavčev interes in razumevanje konča že na meji odnosov v organizaciji združenega dela, kar korenini v nekakšni družbeni izoliranosti delavca, kamor ga je potisnil ponekod še prevladujoč odnos kapitala in posameznikov, ki o njem odločajo. Zato se tudi inflacija, naraščanje cen in gospodarska nestabinosti kažejo premnogokrat delavcu kot izredno odtujena dejstva, na katera nima upravljalskega vpliva.

Namerno smo nekoliko bolj poudarili nekatere slabosti, ki še vedno štrlijo nad nesporno doseženimi uspehi pri uveljavljanju ustavnih določil.

Tako imajo na primer vsi pozitivni rezultati velik odmev tudi med delavci doslej enovito organiziranih delovnih organizacij, saj vedno odločneje zahtevajo ponovno proučitev pogojev za organiziranje v temeljne organizacije združenega dela. Zahtevajo torej tisto, kar jim ustava omogoča. Zahtevajo takšno organiziranost, da bodo lahko prek nje enkrat za vselej obračunali z ostanki preživelih mezdnih odnosov.

MILAN MEDEN

O VARSTVU OKOLJA V ŠALEŠKI DOLINI

Komisija za varstvo okolja pri skupščini občine Velenje, njen predsednik je Peter Krapež, je imela doslej dve seji, na katerih je razpravljala o predlogu zakona o varstvu zraka, obravnavala je poročilo o delih za ureditev okolice velenjskega gradu, na zadnji seji pa je obravnavala gradivo o problematiki varstva okolja v Šaleški dolini.

Za urejanje okolice velenjskega gradu skrbi Društvo rudarskih inženirjev in tehnikov, ki si zadnje čase prizadeva, da bi uredilo grad in ožjo okolico, posebej še zato, ker je začel odmirati hrast, zaradi česar je prizadet izgled bližnje okolice. Načrti za ureditev okolice velenjskega gradu so, vendar pa za dela niso zagotovljena vsa potrebna sredstva. Ob tem člani komisije za varstvo okolja opozarjajo, da bi bilo treba verjetno zaščititi širše območje, da bi ohranili grad in njegovo okolico vsaj tako, kakršna je zdaj. Člani pa so bili tudi mnenja, da naj bi nasploh komisija za varstvo okolja dajala soglasja h generalnim urbanističnim programom, na vpogled pa naj bi dobivala še urbanistične in zazidalne načrte.

Ob obravnavi predloga gradiva skupnosti slovenskih občin o oblikovanju samoupravnih interesnih skupnosti za varstvo okolja so bili člani komisije za varstvo okolja pri skupščini občine Velenje mnenja, da naj bi skupnost oblikovali v skladu z 52. členom Ustave SFR Jugoslavije, in sicer za območje občine. Samoupravna interesna skupnost za varstvo okolja naj bi se združevala v zvezo interesnih skupnosti na območju regije, bila pa naj bi enakovredna ostalim samoupravnim interesnim skupnostim v občini. Komisija za varstvo okolja pri skupščini občine Velenje pa je na zadnji seji sprejela tudi vrsto konkretnih nalog v zvezi s problematiko varstva okolja v Šaleški dolini.

● POMEMBNA PRIDOBITEV ZA ŠOŠTANJ

NOV KULTURNI HRAM

Najpozneje za letošnji slovenski kulturni praznik, 8. februar, bodo prebivalci Šoštanja bogatejši za nov dom kulture. Naposled bo uresničena dolgoletna želja prebivalcev tega mesteca v Šaleški dolini, da dobijo nove, primernejše prostore, za kulturno prosvetno dejavnost in društveno življenje nasploh. Zaradi rudarskih del morajo stari dom svobode porušiti, zaradi oddaljenosti tega doma od mestnega središča in neprimernih prostorov pa v njem že zdaj ni bilo mogoče bolj razmahniti amaterske kulturno prosvetne dejavnosti.

S pripravljalnimi deli za gradnjo novega doma kulture v Šoštanju so začeli ob koncu leta 1973, dela pa je izvajal Gradis. Novi kulturni dom so zgradili v samem središču starega dela Šoštanja, in sicer na prostoru med hotelom Kajuhov dom in Pako. Dela bodo veljala okrog 7,5 milijona dinarjev, pri čemer so dobili 5 milijonov dinarjev na račun odškodnine za dom Svobode, 2 milijona dinarjev pa iz občinskega sklada za negospodarske investicije.

V novem domu kulture v Šoštanju bo velika dvorana s 300 sedeži, večnamenski prostor, ki bo prišel še kako prav tudi šoštanjskim družbenopolitičnim organizacijam in društvom, pa še nekaj drugih prostorov. V domu bodo uredili tudi Napotnikovo spominsko sobo, v kateri bodo zbrali gradivo in zapuščino tega velikega krajana Šoštanja in Šaleške doline. V novi kulturni hram pa bodo preselili tudi knjižnico.

●MAŠKARADA V ŠOŠTANJU

Pustno rajanje je pred durmi. V nekaterih krajih se na pustne maškarade že temeljito pripravljajo. Zvedeli smo, da bodo letos v Šoštanju pripravili veliko pustno maškarado. To pripravlja košarkarski in rokometni klub. Maškarada bo 8. februarja ob 20. uri v domu TVD Partizan. Igral bo ansambel Union iz Ljubljane, pela pa Andreja Zupančič in Oto Pestner. Vstopnice prodajajo od 20. januarja dalje v trafiki na Glavnem trgu.

OD 20. 1. DO 20. 2. 1975 DNEVNO
OD 9. DO 18. URE ORGANIZIRA
era SODOBNA OPREMA
V PROSTORIH DOMA DRUŽBENIH ORGANIZACIJ PESJE PRI VELENJU
RAZPRODAJO OD 30—50 %
KUHINJSKIH ELEMENTOV GORENJE IZ OPUŠČENEGA PROGRAMA CENEJE

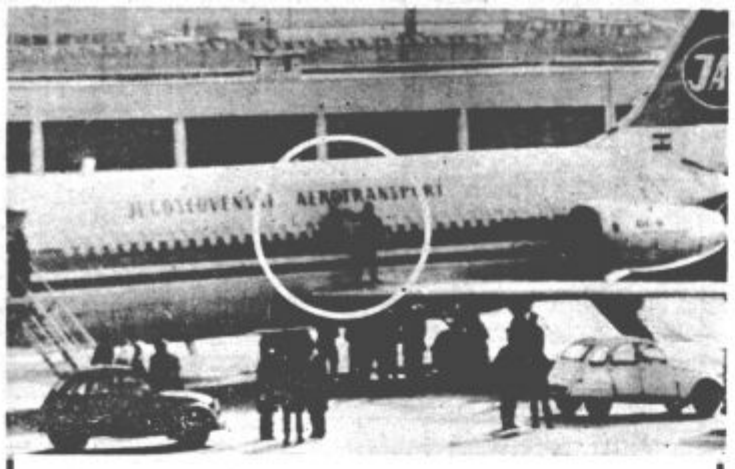

ZADETO JATOVO LETALO – V ponedeljek, 13. januarja, ob 12.20 je bilo Jatovo letalo na pariškem letališču Orly zadeto z izstrelkom iz bazuke. Na srečo izstrelek ni eksplodiral, ranil je le stevarda Ramiza Tahimovića. V letalu ni bilo potnikov. Ti so že čakali na letališču za vkrcavanje. Kot je znano, so teroristi, predstavniki „Črnega septembra" hoteli zadeti izraelsko letalo, ki je vozilo po pristajalni stezi. – Na fotografiji je poškodovano letalo JAT, s krogom pa je označeno mesto zadetka.

NENAVADEN PROTEST – Najtežji problem 3,5-milijonskega Rima je stanovanjska kriza in slabe življenjske razmere mnogih prebivalcev glavnega mesta Italije. Ni skrivnost, da stanuje blizu milijon ljudi ilegalno v barakah in drugih zasilnih bivališčih. Pri tem pa je 30 tisoč stanovanj praznih zaradi visokih stanarin. Zaradi protesta proti takšnim razmeram so se prebivalci nekega naselja barak – v žargonu imenujejo takšno naselje „barakati" – zbrali na trgu pred mestnim svetom in postavili „jedilnico". Na ta način so hoteli opozoriti nase in na nemogoče življenjske razmere. – Na fotografiji vidimo nenavadno kosilo sredi trga v glavnem italijanskem mestu.

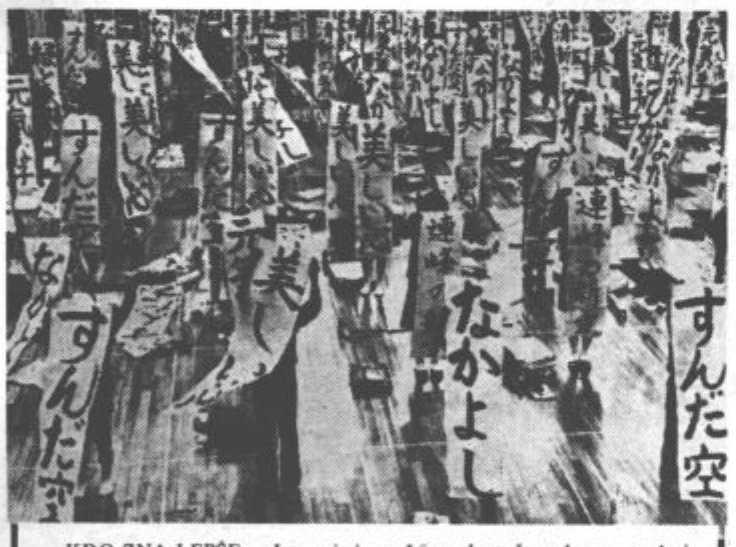

KDO ZNA LEPŠE – Lepopis je na Japonskem še vedno v posebni veljavi. Učijo ga tudi na višjih šolah. Lepopisci so svojevrstni mojstri, ker je japonska pisava slikovita in ima vsak znak estetske in likovne kvalitete. Na Japonskem imajo mojstri lepopisja vsako leto posebne slovesnosti, kjer izberejo najlepši rokopis. Povorka tekmovalcev (na fotografiji) krene za novo leto po ulicah Tokia. Zatem pa izberejo najboljšega lepopisca leta.

ZADNJE DNI PO SVETU...

● VOJNA V INDOKINI SE ŠIRI

Južni Vietnam in Kambodža sta si ta teden zagotovila stalno mesto na prvih straneh svetovnega tiska, toda to je pozornost, ki nikogar ne razveseljuje. Dejstvo je namreč, da si svet želi mir povsod in kajpak tudi v Indokini, da pa žal položaj na tem občutljivem področju postaja iz dneva v dan bolj napet in negotov.

Spopadi so postali sestavni del vsakdanjosti Indokine in čeprav je bilo to s presledki tako že vse od podpisa pariških sporazumov, pa smo lahko to pot toliko bolj zaskrbljeni zaradi tega, ker to niso več omejeni lokalni boji, marveč zares velike operacije, v katerih sodeluje na obeh straneh na tisoče vojakov, tanki in letala.

To so vojaške operacije, ki grozijo, da se razširijo v odkrito vojno, ki lahko pokoplje vse, kar je bilo v Indokini tako mukotrpno ustvarjenega tudi s sodelovanjem velikih sil.

Vrh so spopadi v Južnem Vietnamu dosegli z zavzetjem mesta Phouc Binha, ki ga sajgonske enote niso mogle ubraniti pred naskokom osvobodilnih sil. To je prvo provincijsko mesto, ki je padlo v roke osvobodilnim silam po podpisu pariških sporazumov, kar samo po sebi dovolj zgovorno priča o srditosti bojev.

Prav tako je tudi v sosednji Kambodži, kjer režimske enote obvladajo samo utrjena večja mesta, dežela pa je v rokah Sihanuku zvestih sil.

V obeh primerih se režima držita samo zahvaljujoč orjaški ameriški vojni in ekonomski pomoči, ki stane ameriške davkoplačevalce poldrugo milijardo dolarjev letno.

Obe strani obtožujeta v Vietnamu druga drugo, da sta krivi za sedanjo zaostritev položaja, toda pri tem je nesporno, da v Thiejevem interesu nikakor ni uresničiti določila pariških sporazumov. Če bi se namreč to zgodilo, bi slej ko prej zanesljivo izgubil oblast.

Tega se dobro zaveda in zato pod pretvezo, da ščiti deželo pred „komunistično nevarnostjo", skuša zavestno zavračati vse tisto, kar bi bil po pariških sporazumih njegov režim dolžan storiti.

● NAPETOST NA BLIŽNJEM VZHODU RASTE

Medtem pa se slabša položaj tudi na Bližnjem vzhodu, kjer izraelske enote nenehno in sistematično napadajo oporišča palestinskih komandosov v sosednjem Libanonu.

Ti vpadi, ki pomenijo izredno grobo kršitev libanonske suverenosti in ozemeljske nedotakljivosti, se utegnejo razrasti tudi v večje oborožene spopade in celo v vojno, ki bo znova prinesla vse tiste nevarnosti, katerim smo se ob zadnjem arabsko-izraelskem spopadu komaj izognili.

To je še toliko bolj nevarno zaradi tega, ker so medtem zastala tudi prizadevanja za politično rešitev problema. Pobuda ameriškega zunanjega ministra Kissingerja je splahnela, za njo pa je ostala praznina.

Tako smo na Bližnjem vzhodu v nekem nevarnem obdobju, za katerega je značilno upadanje navdušenja za možnosti, ki jih nudijo politične rešitve in krepitev tistih sil, ki se zavzemajo za vojaško rešitev.

Še vedno ni znano, kdaj se bodo začela ženevska pogajanja in kdo vse bo na njih sodeloval. Američani so še vedno pristaši počasne diplomacije. Menijo, da je treba rešitev iskati v postopnih pogajanjih med prizadetimi strankami in sicer ločeno. Tako naj bi se najprej domenili Izraelci in Egipčani, nato, denimo, Izraelci in Sirci in tako naprej.

Arabska stran je hudo v dvomih glede uspešnosti takega postopka, zakaj v njem vidijo nevarnost, da bi se Izrael z ameriško pomočjo lahko sporazumeval zdaj s tem in zdaj z onim partnerjem na škodo tretjega.

● KONČAN OBISK WHITLAMA

Avstralski premier Gough Whitlam je končal uredni obisk v Jugoslaviji in ob koncu poudaril, da je zelo zadovoljen z rezultati pogovorov, ki jih je imel z jugoslovanskimi voditelji.

Potrdil je interes Avstralije za plodno sodelovanje z Jugoslavijo, od katere jo sicer ločijo velike zemljepisne daljave, vendar pa zbližujejo enaka ali podobna stališča do mnogih bistvenih problemov današnjega sveta.

● KOROŠKI SLOVENCI OBTOŽUJEJO

Tačas pa je ostalo v odnosih med Avstrijo in Jugoslavijo še vedno na istem, kar zadeva upravičene zahteve Koroških Slovencev. Avstrijska vlada vztraja na svojih nesprejemljivih stališčih, da je storila za Koroške Slovence več, kot bi po avstrijski državni pogodbi morala, slednji pa terjajo, naj ta določila uresničijo, tako kot bi jih morali.

...IN DOMOVINI

PROGRAM – Predsedstvo CK ZKS je razpravljalo o vsebinskih osnovah in predlogih za kadrovsko izpopolnitev republiškega izvršnega sveta in republiških upravnih organov. Predsedstvo se je tudi dogovorilo o programu svojega nadaljnjega dela: še v januarju bo obravnavalo poročilo svoje komisije, ki je ocenila razmere na fakulteti za sociologijo, politologijo in novinarstvo, v prvi polovici februarja idejnipolitične razmere v Ljubljani, zatem pa se bo vključilo v priprave na 4. sejo CK ZKS, namenjeno oceni aktivnosti objektivnih dejavnikov naše družbe pri razvijanju samoupravnih socialističnih odnosov.

●

NAFTA – V Vojvodini bodo letos dobili okoli milijon ton surove nafte in približno 800 milijonov kubičnih metrov naravnega plina. Res je, da so to doslej največje količine tega pomembnega energetskega goriva, predvidevajo pa, da se bodo te številke v prihodnjih letih še dvignile. V kolektivu „Naftagas" pravkar pripravljajo program razvoja do leta 1985, katerega smisel bo v razširitvi raziskav terena, ko bodo našli nafto in plin, pa bodo dela pospešili. Hkrati računajo tudi na popolnejše izkoriščanje obstoječih rezerv nafte in plina.

●

MLADINA – Temeljna in neposredna naloga Zveze socialistične mladine je v tem trenutku ustanavljanje osnovnih mladinskih organizacij v vseh okoljih, kjer to še ni storjeno. To je najpomembnejša, predvsem politična in ne samo organizacijsko-tehnična naloga, je bilo rečeno na skupnem sestanku republiških, pokrajinskih in zveznega mladinskega vodstva, ki je bil v Kumrovcu. Namen tega dvodnevnega sestanka, ki se ga je udeležil tudi član izvršnega komiteja predsedstva ZKJ Jure Bilić, je bil, naj bi po izmenjavi izkušenj, načrtov in mnenj o najpomembnejših vprašanjih koordibirali akcijo mladine v vseh krajih države.

●

LETALA – Namesto z modernimi DC-9, bo JAT do 31. marca letos na mnogih progah letal s karavelami, prvimi reaktivci našega potniškega zračnega ladjevja. Razlog za to spremembo je nesreča letala DC-9 konec lanskega leta v bližini Beograda, pa poškodba našega letala med terorističnim napadom na pariškem letališču v začetku tega tedna, ter umik še dveh takšnih letal iz prometa zaradi tega, da bi jih poslal na tehnični pregled.

●

CEMENT – Ker niso dobivali dovolj premoga, so morali v trboveljski tovarni cementa prekiniti obratovanje v Kruppovi peči. Tako so dnevno izgubili okoli 250 ton cementa oziroma vsega skupaj 1500 ton. Ko so prejeli večje količine premoga iz Poljske in Bosne, so lahko pričeli obratovati tudi s to pečjo. Toda zdaj zaradi popravila peč spet stoji, pa je močno zmanjšana dnevna proizvodnja cementa.

●

SETEV – Po statističnih podatkih so v Vojvodini posejali pšenico na 398.257 ha polj. V družbenem sektorju so zasejali 252.339 ha, zasebniki pa 137.257 ha njiv. Zlasti zgodnejši posevki so že lepo vzklili in se dobro razvijajo. Čeprav podatki kažejo, da prej predvideni program setve ni bil v celoti dosežen, je opravljena setev vendarle izreden uspeh. Opravljali so jo namreč v najtežjih in najneugodnejših vremenskih razmerah po vojni. Pri reševanju lanske letine in pri novi setvi so bili v dragoceno pomoč vojvodinski mladinci, delavci in pripadniki JLA.

●

IZKAZNICE – Kot kaže, bodo odslej imeli v vsaki republiki svojo osebno izkaznico. Čeprav izkaznice ne bodo enotne in se bo, na primer, srbska močno razlikovala od slovenske, pa bodo veljale v vsej državi. Slovenska osebna izkaznica se bistveno ne bo razlikovala od sedanje. Kot doslej bo zalepljena v plastični ovitek. Na sprednji strani bo grb in napis države, republike in občine. Na levi strani bo prostor za fotografijo in serijsko številko, na sredini napis „osebna izkaznica," prostor za vpis imena, priimka in osebna matična številka. Ker se bodo verjetno do spomladi že odločili kakšno matično številko bo imel vsak Slovenec, bodo takrat tudi pri nas začeli z zamenjavo starih osebnih izkaznic.

●

UVOZ – Jugoslovani so lani tako kot v prejšnjih letih uvažali predvsem motorna vozila in dele zanje. Po podatkih zvezne carinske uprave so od januarja do oktobra lani naši državljani uvozili 13.375 osebnih avtomobilov, kar je za četrtino več kot v enakem obdobju predlanskim. Kot da bi zanemarili energetsko krizo in podražitev bencina, so naši ljudje lani kupovali tudi več tujih tovornih vozil. Kupili so jih 912, kar je za 43 odstotkov več kot od januarja do oktobra 1973.

● Aktualno

Stabilizacija in varčevanje — neodložljiva nujnost

O potrebnosti in neodložljivosti akcije stabilizacije in varčevanja smo že večkrat pisali. Tokrat smo se znovaodločili za to temo, posebej še zavoljo tega, kar lahko ugotavljamo, da na vseh ravneh skokovito naraščajo stroški poslovanja, zaradi česar v temeljnih organizacijah združenega dela ne dosegajo takšnih finančnih rezultatov poslovanja, kot so jih načrtovali. Posledica tega je zmanjšanje reproduktivne sposobnosti gospodarstva, slabšanje plačilne sposobnosti posameznih temeljnih organizacij združenega dela, vprašljivo pa je uresničevanje investicijskih programov.

Podobno kot že nekajkrat doslej moramo tudi tokrat ugotoviti, da bi morale biti naloge v zvezi s stabilizacijo in varčevanjem v središču pozornosti prav v vseh sredinah, saj želimo in moramo bolje gospodariti.

V Šaleški dolini ugotavljamo, da se v prizadevanja za stabilizacijo in varčevanje vključuje vse več temeljnih organizacij združenega dela in organizacij združenega dela. Pisali smo že o stabilizacijskih in varčevalnih programih delovnih skupnosti znotraj Tovarne gosposinjske opreme Gorenje Velenje ter Rudarsko elektro- energetskega kombinata Velenje. Ob zadnjem obisku v Trgovskem in proizvodnem podjetju ERA Velenje, v Tovarni usnja Šoštanj, v velenjskem Integralu ter v Modnem salonu pa smo izvedeli, da so take programe pripravili tudi v teh delovnih skupnostih. V velenjskem Trgovskem in proizvodnem podjetju ERA si bodo zlasti še prizadevali izboljšati učinek na zaposlenega, bolj kot doslej bodo stimulirali nagrajevanje deljenega delovnega časa, prizadevali pa si bodo kar najbolj omejiti materialne stroške in kalo. Šoštanjski usnjarji so zlasti še podčrtali nujnost nadaljnjega povečanja izvoza, povečanja obsega proizvodnje, resničnega varčevanja na vseh področjih, v ospredje pa so postavili osebno odgovornost in disciplino ter samoupravno obnašanje. Dogovorili so se tudi, da bodo temeljito preučili vsako investicijo, saj želijo denar vlagati le v tiste programe, ki bodo zagotavljali ali večji izvoz ali večjo produktivnost.

Spodbudno je, da so se v Šaleški dolini nasploh odločili za vsesplošno akcijo varčevanja. Osnovne organizacije Zveze komunistov bodo poskrbele, da dobijo vse temeljne organizacije združenega dela programe stabilizacije in varčevanja. Nasploh pa pripravljajo v Šaleški dolini široko akcijo varčevanja, za katero bodo skušali zainteresirati vse delovne ljudi in občane, vsakemu pa kar najbolj podrobno prikazati, kje in na kak način lahko varčuje. Seveda pa bi se morali ob tem prav vsi zavedati, da lahko varčujemo tudi s premišljenim sklicevanjem sestankov, zlasti pa še njihovo skrbno pripravljenostjo!

Kako bodo vračali kredite

V zadnjih letih je precej primerov, da kmetije – še zlasti v hribovitih predelih – ostajajo brez pridnih in močnih delovnih rok, ker mladi vse pogosteje odhajajo v mesta, kjer je – kot so prepričani – boljši kruh. Zato se kmetovalci v želji, da bi obdržali mladega naslednika na kmetiji, vse pogosteje odločajo za modernizacijo svojih kmetij.

V velenjski občini so že leta 1970 začeli načrtno preusmerjati kmetije v specializirano tržno proizvodnjo, da bi zavrli selitev pridnih rok s podeželja in primogli k intenzivnejšemu izkoriščanju kmetijskega prostora ter tako izboljšali življenjske pogoje preostalemu delu kmečkega prebivalstva. Do jeseni lanskega leta je bilo v proces preusmerjanja v tej občini vključenih 88 kmetij ali 15 odstotkov vseh čistih kmetij. Kmetije, ki ležijo v višjih predelih, se usmerjajo v pitanje, v nižjih predelih pa v mlečno ali mešano proizvodnjo. Vendar se danes vse več kmetov odloča prav za mešano proizvodnjo zaradi stalnih nihanj na tržišču. Seveda kmetije danes same stroškov preusmerjanja ne bi zmogle, če v ta namen ne bi dobile potrebnega denarja w obliki kreditov.

Tudi velenjski kmetovalci niso mogli brez kreditov. Zadoljili so se za pet, desset ali pa še za več starih milijonov in začeli izboljševati kmetije. Na začetku so zelo smelo vgrizmili v to jabolko napredka, danes, ko so že na sredi poti ali pa še dlje, pa so že nekoliko zaskrbljeni. Čeprav so dobili kredite pcod zelo dobrimi pogoji, se vendarle bojijo, kako bodo vrnili demar glede na to, da je reprodukcijski material iz dneva v dan dražji, za živino pa ne dobijo veliko več kot pred leti. Sicer pa je najbolje, da prisluhnemo njihovim težavam.

Pred dnevi smo obiskali tri kmetije v Belih vodah. Dve izmed njih sta že začeli preusmerjati proizvodnjo, lastnik tretje pa se za to ni odločil, ker nima niti možnosti. Do njegove kmetije je mogoče priti le peš, pozimi, ko so visoki zameti, pa še to s težavo. Poleg tega kmetije tudi nimajo električne napeljave, ampak si svetijo kar s petrolejkami ali svečami. In prav to iz ta vzroka, zaradi katerih se gospodar boji, da bo njegova kmetija propadla, potem ko bosta z ženo obnemogla.

ŽIVINA NIMA CENE

Najprej smo se ustavili pri Francu in Tereziji Goličnik. Belе vode 26. Ta kmetija je ena izmed najvišjih v velenjski občini, saj leži na višini 900 metrov. V soseščini je znana tudi pod imenom Počivalnik. „Tu je vrh planca, zato se je pred leti, ko smo v glavnem še peš hodili, marsikdo ustavil pri nas, da bi se nekoliko odpočil od dolge poti in ostalo je ime „Počivalnik", je dejal Franc Goličnik.

Kmetija obsega 12 hektarjev obdelovalne zemlje, ostalo (okrog 60 hektarjev) pa so gozd in višinski pašniki. Pri hiši je sem otrok. Pet jih je zaposlenih v dolini, ena hodi v kmetijsko šolo, dva pa sta doma: 14-letni Stanko, ki bo prevzel kmetijo, in njegov 19-letni brat Silvester, ki pa se namerava zaposliti. To bo storil po odsluženju vojaškega roka, Franc in Tereza sta povedala, da sta začela kmetijo preusmerjati pred dvema letoma. Takrat sso imeli v hlevu le devet glav, danes pa jih imajo že 26. „Takratt sem tudi veliko sejal. Veliko vveč kot danes, toda pridelek jee bil slab. Zato sem si rekel, da je bolje, da redim živino in malo sejem, kot pa veliko orati in nič pridelati. In tako smo se odločili za preusmeritev. Vedeli smo, da s svojim denarjem te naloge ne bomo mogli uresničiti. Za kredit smo zaprosili zadrugo (ERA-Tozd kmetijstvo Šoštanj op. p.). Leta 1972 smo dobili pet starih milijonov dinarjev kredita, lani najprej ponovno pet milijonov, nato pa še tri."

S tem denarjem so si Goličnikovi preuredili hlev, v katerem je zdaj prostora za 30 glav živine, sezidali dve gnojni jami s skupno prostornino 160 kubičnih metrov, nakupili nekaj strojev, letos pa bodo naredili še novo ostrešje, potem pa jih čakata še dva silosa. Vendar teh – kot je menil Franc – letos ne bodo mogli narediti, ker ne bo denarja.

„Denar, ki smo ga dobili," je pristavila Terezija, „smo porabili za material, delali pa smo sami. Otroci kljub temu, da so zaposleni, zelo radi pomagajo doma. Še sreča. Drugače ne vem, kako bi zmogli toliko dela."

Marija in Franc Rezoničnik

Pri Goličnikovih z naslednikom ne bodo imeli težav. Doma bo ostal Stanko, ki ga kmetovanje zelo veseli. Če Franc in Terezija ne bi bila začela preusmerjati kmetije, kupila resda star traktor in nekaj drugih strojev, potrebnih za sodobno kmetovanje in avtomobila, verjetno tudi Stanka ne bi bila mogla zadržati doma. Zaskrbljena pa sta, kako bodo vračali kredit.

„Preusmeril sem se le v pitanje živine. Mleka se mi ne splača prodajati, ker bi ga moral predaleč voziti. Do Šoštanja je kar 12 kilometrov. Pa tudi cesta je pozimi zelo slaba. Zdaj pa sem vedno bolj zaskrbljen, ker sem vložil veliko denarja v preusmeritev in ne vem, kako bom vse dolgove poravnaval; pa tudi če bo živina šla v denar. Krmila in material so iz leta v leto dražja, živina pa nima prave cene. Morda je tudi v tem treba iskati vzroke, zakaj mladi zapuščajo podeželje in odhajajo v industrijo. Doma pa ostajajo stari in že obnemogli starši. Če bo živina tudi v prihodnje tako poceni, bomo komaj dolgove vračali, za kaj drugega pa denarja že ne bo ostalo," sta menila.

BREZ CESTE IN ELEKTRIKE NI ŽIVLJENJA

Spustili smo se od Počivalnika navzdol po klancu in pri Savineku zavili na desno. Med vožnjo smo dohiteli štiri učence, ki so se vračali iz šole v Belih vodah, jih povabili v avtomobil in jim tako tisti dan za dobro uro hoje skrajšali pot. Povprašali smo jih, če vedo, kje je pri Zgornjem Berložniku. „Tale je njihova soseda," je povedal eden izmed njih in s prstom pokazal na drobno, desetletno učenko Andrejo.

Po približno petih kilometrih sva z Andrejo prispela na njen dom. Njenega očeta sem vprašal, če je še daleč do Zgornjega Berložnika. „Petnajst, dvajset minut," mi je odvrnil. „Z avtomobilom?" sem se začudil. „Ne, peš," je dejal.

„Z avtomobilom do njega ne morete, ker ni ceste. Še s traktorjem bi sstežavo prišli. Lahko bi se peljali le z vozom, ki bi ga vlekli voli. Pozimi, ko je sneg, pa so edino prevozno sredstvo dobro podkovani čevlji ali smuči." „Bo pa Andrejca odšla z vami," je dejala njena mati, „saj jim mora nesti Kmečki glas."

Marijo in Franca Maze (domače Zgornji Berložnik) sem s težavo pripravil do pogovora. „Veliko je bilo že napisanega, še več izrečenega, pa nič ne pomaga," se je sprva branil pogovora 49-letni Franc. Franc in Marija imata 13 hektarjev zemlje in veliko gozda. V hlevu imata šest glav živine, pet prašičev in čredo ovac. Tudi onadva bi se odločila za preusmeritev kmetije, če . . . če bi bila do njune kmetije speljana cesta in če bi v hiši gorela elektrika. Za delo sta zdaj ostala sama. Dva otroka sta zaposlena, eden je pri vojakih, dva pa obiskujeta šolo. Najmlajši je pri sestri v Šoštanju, kjer obiskuje osmi razred, drugi pa je v dijaškem domu v rudarskem šolskem centru v Velenju. Uči se za elektrikarja. Na kmetiji je veliko dela, ki pa ga Franc in Marija le težko zmoreta. Franc je povedal, da je do predlani še sproti plačeval davke, zdaj pa že dolguje kar devetsto tisoč starih dinarjev. „Davki rastejo, kmetija pa zaostaja, ker ne moreva več toliko delati, kot sva včasih. Marijo je garanje precej zdelalo. Vsako leto ima večje težave z nogami. Tudi moje zdravje se vedno bolj slabša, prav zato, ker me vse bolj tarejo skrbi, kaj bo z našo kmetijo." Najmanjši sin mi je dejal, da bi ostal doma, če bi videl boljše možnosti gospodarjenja. Pa ne vidi drugega kot trdo delo. Ko bi vsaj cesto imeli. GLIN Nazarje predvideva menda v desetletnem planu, da bodo zgradili cesto na tem območju. Cesta naj bi bila okrog 500 metrov nad nami. Z njo naj bi povezali gozdove na tem območju. Sam bi za cesto prispeval štiri stare milijone, če bi jo lahko tudi mi uporabljali. Prav cesta bi bila

Franc in Marija Maze

tista, ki bi morda najmlajšega sina zadržala na kmetiji. Seveda bi potem morali nekako priti še do elektrike."

Vendar Marija in Franc ne želita s silo zadržati doma nobenega izmed otrok. Razumela sta najprej starejšega sina, ki bi bil moral ostati na kmetiji, ko jima je nekega dne dejal, da gre od doma, v dolino, kjer bo imel reden zaslužek. Zato tudi najmlajšega ne bosta silila, naj ostane, če sam ne bo hotel. Ampak ga bosta pustila, da se bo šel učit za mehanika. Ne bi rada, da bi jima otroci kdaj pozneje očitali, da sta kriva, ker so morali ostati na kmetiji, na kateri v sedanjih razmerah ni možna nobena modernizacija in to vse dotlej, dokler ne bo ceste.

Hujša, kot vsako delo, je za njiju negotovost, kaj bo z njuno kmetijo. „Delala bova, dokler bova mogla, potem pa . . ." Samo zmajala sta z glavami in njune oči so postale solzne. Čez nekaj časa je Franc še dodal: „Najbolj nama je hudo, ker ne veva, kaj bo z nama na stara leta. Bojiva se samote . . ."

RAZMIŠLJAJO O KMEČKEM TURIZMU

Tudi Rezoničnikovi so začeli pred dvema letoma preusmerjati kmetijo. Zdaj imajo v hlevu okrog 20 glav živine, kot pa kaže, bodo hlev kmalu tako preuredili, da bodo v njega spravili blizu 50 glav. Vendar je Franc Rezoničnik potožil, da zdaj ne dela več s takšno vnemo, kot je na začetku. Nekoliko me skrbi, ker ne vem, če se bo moderniziranje kmetije obrestovalo, glede na nizke odkupne cene živine. Prodal sem štiri bike. Denarja, ki sem ga zanje dobil, pa je bilo komajda nekaj več kot za štiri mlade. Če bo tako naprej, ne vem, kako bomo shajali. Res je, da imamo velik gozd, vendar če lesa sami ne posekamo in odpeljemo iz gozda, nimamo nobenega zaslužka z njim. Vsega pa z Marijo (ženo) ne zmoreva. Otroci nama pa tudi ne morejo pomagati. Najmlajši ima šele pet let, Andrejka hodi še v šolo. Preostali trije pa so zdoma. Spomladi se bo vrnil le eden, ker bo končal kmetijsko šolo v Šentjurju. Ta bo ostal tudi na kmetiji. Zdaj bi ga najbolj potreboval, toda kaj ko ni odslužil še vojaščine."

Na drugi strani pa pri Rezoničnikovih razmišljajo tudi o tem, da bi se začeli ukvarjati s kmečkim turizmom. Za to jih navdušujejo zlasti turisti, ki pogostokrat zaidejo v ta prelepi kraj velenjske občine. Da bi lahko oddajali sobe, bi morali preurediti hišo, ki je zelo velika. Zato pa bi spet potrebovali kredit, vendar si ga ne upajo najeti. „Še teh sedem milijonov bomo težko vrnili, če se cene živine ne bodo zboljšale," sta dejala. Predstavili smo tri kmetije. Dve izmed njih sta se odločili za preusmeritev, na tretji pa o tem ne morejo razmišljati, ker je tako rekoč odrezana od sveta. Prvi dve sta se rešili propada s preusmeritvijo, čeprav sta gospodarja zaskrbljena glede cen živine, za Zgornjega Berložnika pa je rešitev cesta in elektrika.

S. VOVK

Kmetije, ki so se odločile za preusmeritev, večkrat obišče tudi pospeševalec pri obratu kmetijstvo Šoštanj Jože Lempl. Na sliki v pogovoru s skorajšnjim gospodarjem na Goličnikovi kmetiji Stankom.

● NAŠ KOMENTAR

Bolj spodbujati izvozna prizadevanja

Čeprav smo dosegli v zadnjem času tudi pri nas pomembne uspehe pri vključevanju v mednarodno blagovno menjavo, pa moramo v letošnjem letu še povečati prodajo na tuje.

Med delovne skupnosti, ki prodajajo svoje izdelke na tuja tržišča, se pojavljajo nove, ki iz leta v leto večajo vrednost izvoza. Vključevanje v mednarodno blagovno menjavo zavzema tako vse večji razmah.

Ob tem pa večkrat, žal, ugotavljamo, da prizadevanja delovnih skupnosti za vključevanje v mednarodno delitev dela niso posebej, ali pa ne zadosti, spodbujana. V Tovarni gospodinjske opreme Gorenje Velenje, na primer, smo v zadnjem času večkrat slišali, da so imeli velike težave pri zagotavljanju posojil za pripravo izvoza. Nasploh pa je izvoz premalo spodbujan. Na tujem, bodi zapisano mimogrede, izvozna prizadevanja proizvajalcev strojev in opreme za gospodinjstva, bolj spodbujajo, sprejete pa so tudi dolgoročne rešitve za pospeševanje izvoza. Pri nas pa velike uvozne carine za surovine in reprodukcijski material, ki ga doma ni, močno otežujejo izvozna prizadevanja. Zato so resnično potrebni izjemni napori vseh, da so še zmeraj konkurenčni na tujih tržiščih. Morda bi kazalo razmišljati o tem, da bi uvozno carino za surovine in reprodukcijske materiale, vsaj za izdelke, ki so namenjeni za izvoz, znižali ali celo odpravili, na ta način pa bi našim izvoznikom dejansko omogočili večjo konkurenčnost na tujih tržiščih, obenem pa tudi materialno spodbudili izvozna prizadevanja delovnih skupnosti.

Za večjo materialno spodbudo izvoza se zavzemajo tudi v Tovarni usnja Šoštanj, temeljni organizaciji združenega dela Industrije usnja Vrhnika. Lani je ta delovna skupnost prodala na tuja tržišča za 2,3 milijona dolarjev izdelkov, uvoz surovin in pomožnih materialov pa ni presegel milijona dolarjev. Se pravi, da je izvozna bilanca šoštanjske Tovarne usnja visoko aktivna! To je nedvomno sila spodbudno. Šoštanjski usnjarji so pripravljeni izvoz povečevati tudi v prihodnje, za leto 1975 načrtujejo najmanj 20-odstotno povečanje izvoza, vendar računajo na to, da bodo prizadevanja vsaj malo bolj spodbujena, na vseh ravneh pa tudi v občini.

Nova sindikalna lista

Čeprav smo ponekod zasledili odpor proti „sindikalni listi" pa so začetki njenega uveljavljanja le prinesli napredek. Proti tej listi so bili tam, kjer so že imeli uveljavljene višje pravice, kot jih je prinašala „sindikalna lista". To je razumljivo. V teh sredinah so imeli denar in so dotedanje pravice zagotavljale boljše dobrine.

Prva „sindikalna lista" je zdaj že za nami in tudi odporov in nesoglasij ni več. Vprašanja so usklajena in sindikalne organizacije lahko v mnogo večji meri delujejo v prizadevanjih za dvig produktivnosti, uveljavljajo spodbudna merila nagrajevanja in se lotevajo vseh osnovnih aktivnosti.

Zaradi tega je pred nami nova „sindikalna lista", ki jo je ob koncu lanskega leta dalo v javno razpravo predsedstvo Zveze sindikatov Slovenije. V tej listi dejansko niso predlagane bistvene spremembe. Gre le za manjše dopolnitve, predvsem tiste, ki so nujne zavoljo spremenjenih stroškov.

„Sindikalna lista 75" še ni sprejeta, čeprav so predlagatelji v koledarju javne razprave predvideli, da bo na seji republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije sprejeta konec decembra ali prve dni januarja letos.

Omenili smo, da „sindikalna lista 75" spreminja tiste točke, ki ne ustrezajo več zaradi višine stroškov. Poleg njih pa so v njej zajete še nekatere manjše spremembe.

Kaj prinaša novega letošnja sindikalna lista?

V sindikalni listi se nujno odražajo spremembe v družbenoekonomskem sistemu, kot so prehod na bruto osebne dohodke, stališča o uresničevanju pravic iz minulega dela in druga.

Najnižji osebni dohodek delavca, ki dosega normalen delovni uspeh in opravlja najbolj enostavno delo, mora znašati najmanj 60 odstotkov povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v Sloveniji. Višina najvišjega osebnega dohodka pa je odvisna od doseženega dohodka in poslovnega rezultata. Ta najvišji osebni dohodek ni nujno, da dosežejo samo direktor ali vodilni delavci, pač pa ga lahko doseže katerikoli delavec pod pogojem, da „ima udeleženec samoupravnega sporazuma vnaprej izdelana merila individualnega nagrajevanja po delu".

Za nadumo delo gre delavcu dodatek v višini 54 odstotkov dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas, če je delal prek polnega delovnega časa. Dočim gre delavcu za nočno delo dodatek v višini 30 in največ 50 odstotkov dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas. Za nedeljsko delo gre delavcu od 35 do 50 odstotkov. Poseben dodatek se lahko določi zaradi narave dela tudi za deljen delovni čas, seveda, če prekinitev traja več kot eno uro. Ta dodatek znaša največ 300 dinarjev mesečno, če traja prekinitev delovnega časa nad eno uro, in 600 dinarjev mesečno, če traja ta prekinitev več kot dve uri.

Nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezni do 30 dni ne sme biti nižje od 90 odstotkov mesečnega neto osebnega dohodka. Osnova za izračun je izplačani osebni dohodek v preteklem koledarskem letu, valoriziran skladno s porastom življenjskih stroškov.

Dodatek stalnosti naj ne presega 5 odstotkov osebnega dohodka delavca, nagrajevanje po minulem delu pa zagotavlja, da dohodek delavca ne bo samo odraz njegovega tekočega dela, pač pa mora čedalje bolj postajati odraz storilnosti celotnega družbenega dela. V „sindikalni listi 75" je predviden najvišji odstotek mesečnega osebnega dohodka delavca in sicer od nad 1 do 5 let 1 odstotek, nad 5 do 10 let 2 odstotka, nad 10 do 15 let 4 odstotke, nad 15 do 20 let 6 odstotkov, nad 20 do 25 let 8 odstotkov, nad 25 do 30 let 10 odstotkov in nad 30 let 12 odstotkov.

Med poslovne stroške štejejo dnevnice za službena potovanja v državi in stroški prenočevanja, dnevnice za službena potovanja v tujino, kilometrina, terenski dodatek, nadomestilo za ločeno življenje, povračilo za prevoz na delo in z dela, selitveni stroški, regres za prehrano med delom ter odškodnina i umiteljem, racionalizatorjem i novatorjem.

Dnevnice in nočnine so v l tošnji sindikalni listi povečan za 20 odstotkov. Dnevnice zn šajo za 12 ur odsotnosti najve 145 dinarjev. Nadomestilo z uporabo osebnega avtomobila službene namene znaša najve do 1,50 din za prevoženi kil meter. Terenski dodatek zna največ 65 dinarjev, nadomesti za ločeno življenje pa mesečn največ 1200 dinarjev. Spodn znesek za povračilo stroškov prevoz na delo in z dela se p veča tako, da krije delavec na manj 30 dinarjev sam. Regres organizirano prehrano med d lom znaša največ 300 dinarj na delavca mesečno, če pa org nizacije združenega dela nima organizirane prehrane, znaša regres 100 dinarjev. Tak regres lahko izplača samo v obli vrednostnih bonov in mora bi po veljavnosti omejen na teko mesec. Sredstva za nadomesti stroškov rednega letnega d pusta se oblikujejo v višini n manj 900 in največ 1100 din jev na zaposlenega.

Lista pa predvideva tudi so darnostne pomoči, odpravni in nagrade ob delovnih jubi jih.

Kljub nekaterim začetnim težavam gradnja novega doma družbenih organizacij v Gaberkah uspešno napreduje. Pred dnevi je dom dobil še streho in Gaberčani so prepričani, da bo do njihovega krajevnega praznika, 14. julija, nared.

● SPODBUDNE RAZVOJNE NAPOVEDI VELENJSKEGA INTEGRALA

Letos novi tovarniški prostori

Obrtno podjetje izdelovalnica gumiranega papirja Velenje se je lani zaradi razširitve programa in dejavnosti preimenovala v „INTEGRAL", industrijo termoplastov, grafike in lepil.

Velenjčani za zdaj še vse premalo vedo, v katere dejavnosti je „Integral" v zadnjem času usmeril svojo dejavnost. Pred leti so izdelovali samo lepilne trakove, zdaj pa proizvajajo izdelke iz plastike, kot avtomate za odpiranje rolet, čelade in drugo, opravljajo pa tudi usluge nekaterim večjim industrijskim delovnim organizacijam. Na tržišču se pojavljajo tudi z grafičnimi izdelki, s samolepilni etiketami v večbarvnem tisku, nalepnicami iz plastične in aluminijaste folije, pa večbarvnimi lepaki itd.

Štirideset zaposlenih v „Integralu" je lani ustvarilo 20 milijonov dinarjev celotnega dohodka ter ustvarilo okrog 2,3 milijona dinarjev akumulacije. V primerjavi z letom 1973 so povečali celotni dohodek kar za enkrat, akumulacijo pa za 60 odstotkov. Letos pa naj bi ustvarili najmanj 30 milijonov dinarjev celotnega dohodka.

JULIJA LETOS NOVA PROIZVODNA HALA

Velenjska industrija termoplastov, grafike in lepil „Integral" gradi nove proizvodne prostore, velikosti okrog 2.000 kv. m. Nova proizvodna hala, ki bo veljala okrog 6 milijonov dinarjev, bo dograjena predvidoma julija letos. Večino denarja zanjo so zbrali v „Integralu" sami, gradnjo pa so podprli sklad za intervencije v gospodarstvu ter občinski sklad skupnih rezerv ter velenjska podružnica Ljubljanske banke.

Gradnja nove proizvodne hale je v skladu z nalogami, zapisanimi v razvojnem načrtu občine Velenje do leta 1980. Nova oprema, ki jo bodo namestili v proizvodno dvorano, bo veljala okrog poldrugi milijon dinarjev, omogočila pa bo nadaljnji razvoj grafične industrije.

Že letošnje leto bo „Integral" usposobljen za izdelavo nalepnic vseh vrst in na raznih materialih – na papirju, plastiki, tekstilu in na kovinskih ploščicah ter v tehniki sitotiska, knjigotiska in anilinskega tiska. Izdelovali pa bodo tudi lepake in reklamne nalepnice, celo zidne tapete v manjših serijah, ki bodo prišle kot unikati kot nalašč za opremo lokalov.

V drugi fazi izgradnje pa bo „Integral" sposoben opravljati vse usluge na področju ofset tiska in priprave tiska, ki je namenjena za tiskanje obrazcev, prospektov ter v končni fazi tudi časopisov in manjše embalaže. Razvoj te dejavnosti pa je odvisen od dogovorov za povezovanje grafične industrije v občini Velenje, za kar se zavzema izvršni svet skupščine občine Velenje in vsa občinska skupnost, ki je doslej z velikim razumevanjem podpirala prizadevanja „Integrala" za širjenje dejavnosti in osvajanje nove proizvodnje.

● OKREPLJENO SODELOVANJE »MODNEGA SALONA« VELENJE S PROIZVODNIMI IN TRGOVSKIMI ORGANIZACIJAMI

PRVA TRGOVINA MODNEGA SALONA V VELENJU

Velenjski „Modni salon" je v zadnjem razdobju precej okrepil sodelovanje s proizvodnimi in trgovskimi organizacijami združenega dela pri nas. Tako tesneje sodeluje s „Konusom" iz Slovenskih Konjic, prav tako pa tudi z našo tekstilno industrijo, in sicer z namenom, da bi za „Modni salon" tovarne izdelovale posebne tkanine in tako zagotovile ekskluzivnost izdelkov tega velenjskega proizvajalca modnih oblačil.

Sodelovanje s trgovskimi organizacijami pa zavzema vse večji obseg. Ob tem velja še posebej omeniti, da je pred dograditvijo prva trgovina „Modnega salona" v Velenju, pravi „boutique", v kateri bodo lahko Velenjčani kupovali vse izdelke „Modnega salona." V tej trgovini, ki bo odprta ob koncu januarja, bodo na voljo tudi izdelki „Konusa" iz Slovenskih Konjic, pripravljajo pa tudi več drugih novosti za vse tiste, ki bodo prišli v „boutique" na Cankarjevi cesti v Velenju. Ob odprtju nove trgovine se bo „Modni salon" predstavil Velenjčanom z modno revijo in z izdelki, ki jih bodo letos pošiljali na tržišče.

Velenjčani že nekaj časa dobro sodelujejo s celjskim „Tehnomercatorjem." Konkretni rezultat tega sodelovanja bo skupna naložba v trgovino, v kateri bo „Modni salon" Velenje določal izbor izdelkov, ki bodo na voljo kupcem. Trgovino bodo odprli, kot računajo, v drugi polovici letošnjega leta. Podobno trgovino načrtujejo tudi z „Zagrebtekstilom" v središču Hrvatske, s sodelovanjem „Centrotekstila" pa bo „Modni salon" Velenje uredil modno trgovino še v Beogradu.

Tudi za trgovine v Zagrebu in Beogradu bo „Modni salon" sam določal izdelke, ki bodo na voljo potrošnikom.

V prihodnje pa bodo tudi v trgovinah „Konusa" iz Slovenskih Konjic lahko mladi kupovali ekskluzivne izdelke, ki jih bodo zanje naredili v velenjskem „Modnem salonu".

Komisija za medsebojna razmerja pri delovni organizaciji GALIP Šoštanj

OBJAVLJA

naslednja prosta delovna mesta:

2 KEMIJSKIH TEHNIKOV

za delo v laboratoriju

POGOJ: Srednja strokovna izobrazba kemijske smeri s 3-letno prakso. Poskusno delo traja 60 delovnih dni.

1 ORODJARJA

POGOJ: Poklicna kovinarska šola s 3-letno prakso. Poskusno delo traja 45 delovnih dni.

1 ŠOFERJA

POGOJ: Izpit za šoferja C kategorije s 3-letno prakso. Poskusno delo traja 45 delovnih dni.

1 VRATARJA

POGOJ: Nepriučen delavec z dokončano osemletko. Poskusno delo traja 30 delovnih dni.

5 NK DELAVK

POGOJ: Nepriučeni delavci z dokončano osemletko. Poskusno delo traja 30 delovnih dni.

Delavci združujejo svoje delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Osebni dohodek po pravilniku o delitvi OD. Pismene ponudbe z dokazili naj kandidati dostavijo v 15 dneh po objavi na komisijo za medsebojna razmerja pri GALIPU v Šoštanj.

● SPREJETA RESOLUCIJA O DRUŽBENO GOSPODARSKI POLITIKI IN RAZVOJU OBČINE

Nove spremembe v gospodarskih gibanjih

Delegati vseh treh zborov skupščine občine Slovenj Gradec so na zadnji skupni seji v letu 1974 sprejeli resolucijo o družbeno gospodarski politiki in razvoju te občine v letu 1975.

Z resolucijo so konkretizirali naloge in usmeritev gospodarstva ter družbenih dejavnosti. Resolucija temelji na izhodiščih dokumenta o družbenoekonomski politiki in razvoju Socialistične republike Slovenije ter o neposrednih nalogah v letu 1975 in na nalogah perspektivnega plana razvoja občine Slovenj Gradec za razdobje 1972–1977. Osnovna značilnost resolucije o družbeno gospodarski politiki in razvoju občine v letu 1975 je, da zagotavlja nadaljevanje politike, ki so jo začeli uresničevati že v lanskem letu, in konkretizira prioritetne naloge. Skratka – vsebuje vse poglavitne osnovne usmeritve in naloge za nosilce planiranja in gospodarjenja v Mislinjski dolini.

UGODNI REZULTATI V INDUSTRIJI IN TRGOVINI

V tem letu želijo doseči na območju občine Slovenj Gradec nove bistvene spremembe v gospodarskih gibanjih. V zadnjih treh letih je realni družbeni proizvod naraščal hitreje, kot v razdobju 1965–1974. Upoštevaje nove naložbe je mogoče pričakovati v tem letu še hitrejše naraščanje realnega družbenega proizvoda. Najhitrejšo gospodarsko rast pa beležita v Mislinjski dolini industrija in trgovina.

SLABOST – PREVISOKA EKSPANZIJA ZAPOSLOVANJA

Višja gospodarska aktivnost, s katero se lahko ponašajo temeljne organizacije združenega dela iz občine Slovenj Gradec, je tudi rezultat vlaganj v modernizacijo proizvodnje ter boljšega gospodarjenja. Svoje so prispevali tudi procesi tesnejšega sodelovanja in povezovanja ter, ne nazadnje, smotrnejše programiranje proizvodnje in delitev dela.

Ob tem pa ugotavljajo, da je bila v letu 1974 previsoka ekspanzija zaposlovanja. Računali so na 7-odstotno povečanje števila zaposlenih, dejansko pa se je število zaposlenih v gospodarstvu povečalo kar za 10,6 odstotka, kar zagotovo kaže na ekstenzivni način gospodarjenja v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela.

Sicer pa gostinstvo v letu 1974 ni doseglo razvoja, predvidenega za to leto, vse prepočasi pa napreduje tudi obrt v Mislinjski dolini.

POGLAVITNI KAZALCI RAZVOJA V LETU 1975

V tem letu računajo v občini Slovenj Gradec na aktiviranje večjih naložb v industriji in trgovini, na gospodarjenje pa bi morala pomembno vplivati tudi nova tehnologija, ki so jo uvedli v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela.

Gospodarstvo Mislinjske doline naj bi tako doseglo v letu 1975 skupaj 410 milijonov dinarjev celotnega dohodka. V primerjavi z letom 1974 naj bi tako v občini Slovenj Gradec povečali: bruto dohodek za 32,6 %, bruto osebne dohodke za 29,7 %, sklad skupne porabe za 26 %, sredstva za reprodukcijo za 33 %, število zaposlenih za 4,5 % in neto osebni dohodek na zaposlenega za 23 %.

V povprečju naj bi v tem letu znašal neto osebni dohodek na zaposlenega v občini Slovenj Gradec že 3.150 dinarjev (ocena za leto 1974 2.536 din).

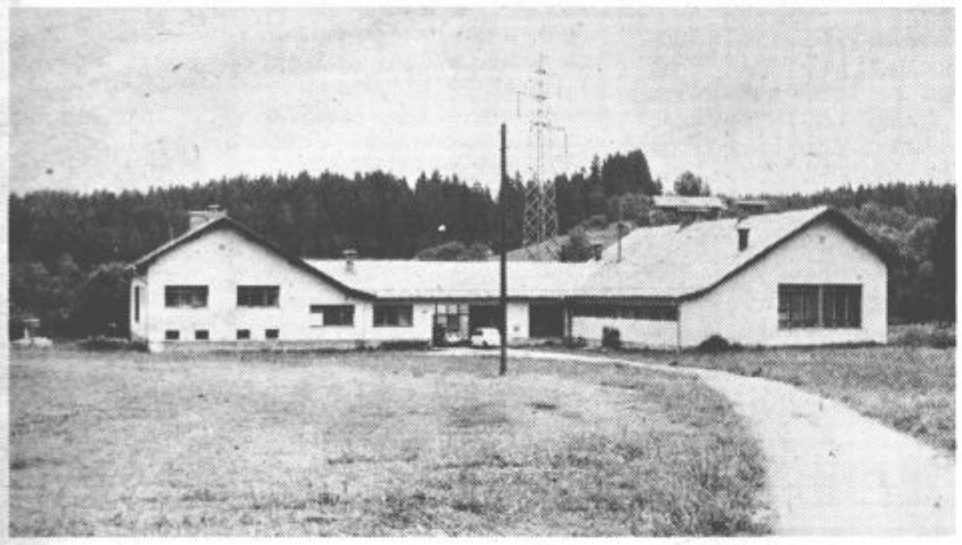

Podružnična osnovna šola „Pod Graško goro" v Šmiklavžu, kjer bodo prvi v občini Slovenj Gradec in na Koroškem na začetku februarja uvedli celodnevno šolo

● NA PODRUŽNIČNI OSNOVNI ŠOLI »POD GRAŠKO GORO« ZAČENJAJO 3. FEBRUARJA S CELODNEVNO ŠOLO

Prvi v Slovenj Gradcu in na Koroškem

Sicer se na več osnovnih šolah na Koroškem pripravljajjo na začetek celodnevne šole, pa bodo vendarle prvi v občini Slovenj Gradec in na Koroškem začeli s celoddnevno šolo v Šmiklavžu pri Podgorju, na podružniččni osnovni šoli „Pod Graško goro". Prvi ponedeljek v februarju bodo tako šolarji v Šmiklavžu prišli v šolo ob osmih in tam ostali do treh popoldne.

Podružnično osnovno šolo „Podi Graško goro" obiskuje v prvih štirih razredih, pouk je kombiniran, 24 šolarjev iz Graške gore, Vodriža, Šmiklavža in Mislinjske Dobrave. Najbolj oddaljeni učenci, kot je Zvonko Smonkar z Graške gore, imajo do šole kar poldrugo uro. Šolo v Šmiklavžu obiskujejo v glavnem otroci kmetov, nekaj med njimi pa je tudi otrok delavcev.

Šolsko poslopje so v Šmiklavžu zgradili 1957. leta, vendar je ostala šola nedograjena. Še zdaj, po osemnajstih letih, morajo imeti šolarji pouk telesne vzgoje v šolskem hodniku, kjer je po tleh beton, ali pa v šolskem razredu. In tudi prireditve so kar v šolskem hodniku. Šoli manjka vodovod, dobrodošlo pa bi bilo tudi centralno ogrevanje, ki bi zamenjalo lončene peči. Kljub temu, da šola ni dograjena, so se odločili v Slovenj Gradcu, da bodo prav v Šmiklavžu prvi začeli s celodnevno šolo.

Te dni že nestrpno pričakujejo opremo. Preuredili bodo kuhinjo, novo opremo dobita obe učilnici, nova bo jedilnica, uredili pa bodo tudi hodnik.

Večnamenski prostor, dvorano v šoli, pa naj bi uredili še v tem letu, in sicer iz sredstev krajevnega samoprispevka občanov. Samo nakup opreme in preureditev prostorov šolske kuhinje, jedilnice, razredov in hodnika bodo veljali okrog 250.000 dinarjev. Ta sredstva so zagotovljena. Če bi bil denar prej na voljo, bi po vsej verjetnosti v Šmiklavžu začeli s celodnevno šolo že kak mesec ali dva prej, kot bodo sicer.

Kot je povedal vodja podružnične šole med zadnjim obiskom v Šmikvavžu Avgust Holc, potrebujejo zdaj le še vzgojiteljico. Ta bi skrbela v prihodnje tudi za malo šolo. Do zdaj imajo v Šmiklavžu malo šolo le 70 ur na leto, v prihodnje pa bi imeli celoletno malo šolo.

Učenci in učitelja na podružnični šoli „Pod Graško goro" v Šmiklavžu pri Podgorju zdaj nestrpno pričakujejo 3. februar, ko se bo začela celodnevna šola. Starši so na dveh roditeljskih sestankih soglašali s pobudo, zanimalo jih je le, kako bo s plačilom kosil za šolarje, saj bodo ostali v šoli čez opoldne. In v družinah, kjer imajo dva šolarja, bi ta dodatni izdatek, kot so zatrjevali, le težko zmogli. Seveda pa si vsi skupaj želijo, da bi Šmiklavška šola čimprej dobila vodovod in centralno ogrevanje ter da bi v tem letu vendarle uredili tudi dvorano; 24 učencev podružnične osnovne šole „Pod Graško goro" v Šmiklavžu, doma iz Graške gore, Vodriža, Šmiklavža in Mislinjske Dobrave bo torej deležnih v Mislinjski dolini in na Koroškem prednosti celodnevne šole.

Ena od značilnosti „zimskega" Slovenj Gradca je bila do nedavnega debela snežna odeja in nizke temperature. Prava zima se je letos izneverila tudi Mislinjski dolini. Na sliki: sončni januarski dan na Glavnem trgu v Slovenj Gradcu

● POSVETOVANJE O UVELJAVLJANJU CELODNEVNE ŠOLE TER O PROBLEMIH ŠOLSTVA

V Mislinjski dolini razmah celodnevne šole

Komite občinske konference zveze komunistov Slovenj Gradec je pripravil prejšnji četrtek, 9. januarja, pogovor o uresničevanju zamisli o celodnevni šoli ter o problemih šolstva. Pogovora sta se med drugim udeležila predsednik komisije za idejno politična vprašanja pri centralnem komiteju zveze komunistov Slovenije Emil Rojc ter direktor Zavoda za šolstvo SRS Boris Lipužič.

Med pogovorom so udeleženci dokaj ugodno ocenili slovenjgraška prizadevanja za uveljavljanja celodnevne šole. Na podružnični osnovni šoli, „Pod Graško goro" v Šmiklavžu bodo celodnevno šolo uvedli na začetku letošnjega drugega polletja. Najpozneje jeseni bodo celodnevno šolo uvedli tudi na osebni osnovni šoli, možnosti za uvedbo celodnevne šole pa so tudi na osnovni šoli „XI. SNOUB Miloša Zidanška v Šmartnem pri Slovenj Gradcu.

Ko so preučevali možnosti za uvedbo celodnevne šole na osnovni šoli „XI. SNOUB Miloša Zidanška" Šmartno pri Slovenj Gradcu so ugotovili, da bi bilo treba v stari zgradbi urediti učilnico za tehnični pouk, zgraditi telovadnico ter urediti igrišča. Kar zadeva delavnico za tehnični pouk so udeleženci pogovora menili, da naj bi ureditev tega prostora prevzela ena od temeljnih organizacij združenega dela iz Mislinjske doline. Za gradnjo telovadnice pa bodo poskušali izposlovati posojilo republiške izobraževalne skupnosti. Če pa ne bodo uspeli zagotoviti potrebnega denarja za telovadnico, pa to jesen z uvedbo celodnevne šole v Šmartnem pri Slovenj Gradcu še ne bo nič.

Med pogovorom so govorili tudi o nalogah prosvetnih delavcev. Tiste, ki bodo zaposleni tam, kjer bodo uvedli celodnevno šolo, bo treba na vsak način bolje nagrajevati, saj jih čaka resnično delo.

● PRISPEVEK ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO NAMERAVAJO DVIGNITI OD 6 NA 9 ODSTOTKOV

Letno do 120 novih stanovanj

Stara ugotovitev je že, da je bila v zadnjih letih v občini Slovenj Gradec gradnja družbenih najemnih stanovanj v velikem zaostanku. V poprečju so na leto zgradili le okrog 10 stanovanj. Ker je nerešenih stanovanjskih problemov veliko, želijo v Mislinjski dolini nadaljevati s pospešeno gradnjo družbenih najemnih stanovanj, začeto v preteklem letu.

Predlagano je, da naj bi zvišali prispevek za stanovanjsko izgradnjo od sedanjih 6 na 9 odstotkov, saj bi tako sredstva, namenjena za gradnjo stanovanj, zvišali kar za 94,5 odstotka. To pa pomeni, da bi bilo mogoče v prihodnje v Mislinjski dolini zgraditi letno najmanj 100 do 120 novih družbenih najemnih stanovanj.

Novoustanovljena delegatska Samoupravna stanovanjska skupnost Slovenj Gradec pa bo morala v letošnjem letu, skupaj s temeljnimi organizacijami združenega dela, izoblikovati načrt stanovanjske izgradnje za leto 1975 ter srednjeročni načrt stanovanjske izgradnje za razdobje 1976–1980.

PO KOROŠKI

● V Mežiški dolini razmišljajo o referendumu za uvedbo krajevnega samoprispevka

Pred časom so prebivalcem občine Ravne na Koroškem že predlagali, da bi s krajevnim samoprispevkom pospešili rešitev vrste perečih problemov, še posebej v otroškem varstvu, osnovnem šolstvu in zdravstvu. Takrat je večina občanov rekla „NE", pobude torej ni sprejela. In čeprav so namenili v Mežiški dolini kar precej sredstev za investicije na področju družbenih dejavnosti, je ostalo nerešenih problemov na pretek. Na Ravnah na Koroškem bi bilo čimprej treba zgraditi novo osnovno šolo, na Prevaljah vrtec, v Mežici preurediti šolsko poslopje ter zgraditi telovadnico, v Črni pa urediti prostor za kulturne prireditve in obnoviti šolo. Pretesni pa so tudi prostori Koroškega zdravstvenega doma.

V Mežiški dolini zdaj znova razpravljajo o tem, da bi vendarle tudi delovni ljudje in občani prispevali svoj delež za razrešitev problemov na področju otroškega varstva, osnovnega šolstva in zdravstva. Pripravljajo družbeni dogovor, po katerem bi zaposleni iz temeljnih organizacij združenega dela namenili iz ostanka dohodka denar za investicije na negospodarskem področju, svoj delež pa naj bi prispevali tudi občani, ki bi del sredstev krajevnega samoprispevka namenili še za razrešitev drugih problemov in nalog na območju posamezne krajevne skupnosti.

● 70.000 kubičnih metrov ivernih plošč?

V tovarni ivernih plošč na Otiškem vrhu v Dravogradu, ki je temeljna organizacija združenega dela Gozdarstva in lesne industrije Slovenj Gradec, so lani izdelali 61.000 kub. m ivernih plošč ter dosegli okrog 130 milijonov dinarjev celotnega dohodka.

Za leto 1975 pa načrtuje ta 175-članski delovni kolektiv proizvodnjo 70.000 kub. m ivernih plošč, se pravi, da bodo maksimalno izkoristili proizvodne zmogljivosti. Ob tem pa bodo izdelali še nad 830.000 kv. m oplemenitenih plošč. Ob takšnem obsegu proizvodnje in ob upoštevanju cen iz leta 1974 naj bi ustvarili za najmanj četrtino višji celotni dohodek, to je najjmanj 160 milijonov dinarjev celotnega dohodka.

Med drugim računajo, da bodo povečali v tem letu prodajo ivernih plošč gradbenim podjetjem, saj so iverne plošče, obdelane s fenoli, uporabne kot material za slepe stene, za predelne stene in za opaže.

NAŠ ROMAN

16

„Kako nenavadno!" Vrnil ji je njeno svetinjo in jo pogledal, kakor da jo vidi pred seboj prvič.

„Tako nenavadno dekle ste," je rekel z nasmeškom.

Spominjala se je, kako čudovit človek je bil gospod Galahad in kako je bila presenečena, ker je po tistem neprimernem obnašanju v baru ravnal z njo tako spoštljivo in vljudno, medtem pa se je gospod Yamashita vrnil in majal z glavo.

„Govoril sem z gospodom Futokujem," je rekel. „Z veliko težavo je našel gospoda Galahada – to se pravi, odkril je naslov tvrdke, pri kateri je bil zaposlen."

„Oh, kako sem srečna!"

Kaj naj zdaj stori? Seveda, če je bil Johnny v Ameriki, mora tudi ona nemudoma tja. Zdaj, ko je zvedela naslov tvrdke, pri kateri je bil zaposlen – toda kje v Ameriki? Kolikor je slišala od ameriških vojakov v Tokiu, je bil to velikanski prostor. Ne sme ponoviti napake in iti v napačno vas.

Odprla je torbico in ugotovila, da ima še sedem funtov, šest šilingov in sedem pennyjev. Vzela je ven drobiž in hodila, dokler se ni znašla pred hotelom Claridge.

Vstopila je in se obrnila na receptorja.

„Pomagajte, prosim," je rekla. „Ne govorite dobro angleško." Spustila je drobiž v njegovo dlan. „Telefonirajte tvrdki Svetovne umetnine in vprašajte, kje najti Johnny Galahad, ne?"

Receptor je pogledal drobiž, premeril Yuki, stoječo poleg svojega kovčka, in zabliskal z očmi. „Vratar?" Pospremi to . . damo!"

● RONALD KIRKBRIDE

JUKI OKANO

„Prosim! Nisem še končal. Poslušajte, kaj vam bom zdaj povedal!"

„Da, gospod Yamashita." Trdo je stisnila ročaj stola, da ne bi od samega veselja takoj poletela iz sobe.

„Gospod Galahad dela za tvrdko Svetovne lepe umetnosti Z. O. J. Menimo, da je nekoč stanoval v Tunbridge Wells . . ."

„O! Potem ni bil Tonbridge Village?"

„Tunbridge Wells, gospodična Okano!"

„Kako neumna pomota!" Skočila je na noge. „Takoj se odpeljem v Tunbridge Wells."

„Prosim, poslušajte me!" je rekel sotro. „Gaspod Galahad je stanoval v Tunbridge Wells. Toda pred tremi tedni je zapustil svoje stanovanje in se preselil v Ameriko."

„Ameriko? Oh, gospod Yamashita! Kaj naj stori Yuki?"

Gospod Yamashita je sedel in tesno stisnil skupaj pesti.

„Gospod Futoku in jaz sva se pogovarjala o vašem problemu z ambasadorjem" je rekel s tihi in hripavim glasom, polnim spoštovanja, kot bi pravkar govoril s cesarjem.

„Zaradi teh okoliščin vas bo, izjemoma, na vladne stroške poslal nazaj v Tokio, za letalsko vozovnico vam bodo potem seveda trgali od zaslužka."

Solze obupa, nato pa divje jeze so napolnile Yukine oči.

„Toda, jaz nočem nazaj na Japonsko! Ne grem!" je rekla odločno.

„Potem," je rekel jezno gospod Yamashita, „si umijem roke zaradi posledic. Morate vedeti, v kaj se spuščate!"

„V kaj se spuščam?"

Yamashita je o tem nekaj časa premišljeval. O tem nepričakovanem preobratu ni razpravljal z ambasadorjem, zato se ni mogel takoj spomniti, kaj bi ji rekel.

„V zelo hude posledice," je odgovoril končno, in vstal. „Zbogom, gospodična Okano. Tu se ne da reči nič več, dokler se ne spametujete. Takrat se bomo pogovarjali naprej in podpisali boste potrebne dokumente."

Obrnil se je in ji pokazal hrbet, Yuki pa je obrisala solze in odšla iz sobe.

9.

Pograbila je svoj kovček in stopila na cesto.

Prijazni mladenič v poslovalnici Pan American je rekel ves navdušen: „Vam lahko pomagam, gospodična?"

„Rada bi vozovnico do New Yorka."

„Seveda. Prvi razred ali turistični."

„Najcenejšo, če bom tja prispela hitro."

„V eno ali obe smeri?"

„Samo do New Yorka."

„Kdaj želite potovati?"

„Z naslednjim letalom."

„Samo trenutek. Pogledal bom, če je sedež še prost."

Vprašal je po mikrofonu in si pisal nekaj v beležnico.

„Zelo ste lahko zadovoljni, gospodična. Skoraj smo že napolnjeni, toda rezerviral sem vam mesto z letalom št. 101, ki odleti z londonskega letališča ob enajstih." Pogledal je na uro na steni. „Imeli boste le toliko časa, da se pripravite. Ime, prosim?"

„Yuki Okano."

„Zneslo bo petinsedemdeset funtov, ali dvesto deset dolarjev. In potreboval bom vaš potni list."

„Dolarje bom plačala v New Yorku."

„Oh, bojim se, da to ne bo mogoče."

„Saj imate zapisano v reklami" vse najlepše na vožnji in plačate kasneje, ne?"

„Oh, seveda, prav imate. Imate s seboj svojo čekovno knjižico."

„Nič knjižice. Johnny Galahad bo plačal, ko bo letalo pristalo v New Yorku."

„Bojim se, gospodična, da ne poznamo gospoda Galahada," je rekel mladenič in se popraskal po vratu. „Boste plačala v gotovini ali s čekom? Res nimava veliko časa?"

„Ne bom plačala. Toda Yuki mora leteti v Ameriko. Vse bo delala – stregla hrano, natakala pijačo, se pogovarjala s potniki. Zelo dobra stevardesa. Veliko let prakse."

Možak, ki je stal za njo, jo je potrepljal po ramenih.

„Oprostite, toda če ste se prenehali prerekati, bi rad kupil vozovnico. Čaka me taksi."

„Mene tudi," je rekla neka jezna ženska in jo odrinila proč.

Vsa nesrečna je Yuki opazila, da jo vsi gledajo postrani, da se uslužbenec nič več ne zmeni zanjo, da se urad vedno bolj polni, zato je vsa nesrečna pograbila kovček in odšla ven.

● PREROKUJE JOLANDA SULTANA IZ ARGENTINE

Skrivnosti letošnjega leta

Ob vsakem novem letu se v svetu ob splošnih željah za napredek in mir v naslednjem letu pojavljajo tudi številni preroki, ki govorijo o usodi sveta, držav, državnikov in znanih ljudeh. Tako je med drugim privabila novinarje s svojimi novoletnimi prerokovanji tudi argentinska prerokinja Jolanda Sultana in jim „razkrila" nekaj najpomembnejših skrivnosti sveta v letošnjem letu.

Jolanda med drugim predvideva, da bo družina Kennedy v tem letu spet doživela težak udarec, hkrati pa bo Edvard Kennedy prav v tem letu doživel izreden vzpon v političnem življenju. Ni pa povedala, če bo Edvard kot kandidat demokratske stranke začel s propagando tudi kot bodoči kandidat za predsednika ZDA.

V tem letu ne bo svetovne vojne, bodo pa manjši spori in vojne na posameznih celinah, sicer pa se bo svet v celoti boril z ekonomsko krizo. Temeljne valute v svetu se bodo dvigale in padale in s tem povzročale hude probleme svetovnemu gospodarstvu. Tudi to leto bo še vedno obdobje „prizanesljivih nasmehov" med silami – Sovjetsko zvezo, ZDA, Kitajsko in še nekaterimi, ki v tem krogu nekaj pomenijo. ZDA pa se bodo dokopale do pomembnega vpliva in deleža v eni izmed arabskih dežel – proizvajalk nafte.

Različnim nesrečam se svet tudi v tem letu ne bo mogel izogniti. Jolanda predvideva težko nesrečo ob vsemirskem poletu ZDA. Umrl bo član angleške kraljevske družine. Zbolel bo tudi papež Pavel VI., sicer pa bo še več podobnih usodnih dogodkov.

Jolanda trdi, da tudi med državo Čile in Peru v tem letu še ne bo vojne. Predvideva uboj ene izmed pomembnih vladarskih osebnosti v Argentini. Sicer pa bo Isabela Peron imela v tem letu hude skrbi z gverilo, vendar bo uspela uvesti ustavni red. Tudi Kitajska ne bo vzbudila pozornosti s kakšnimi nepredvidenimi posegi doma ali v svetu. Posebnih pretresov tudi ne bo v vzhodnoevropskih državah, „stari kontinent" se bo uspešno boril predvsem s svojimi notranjimi problemi in bo tudi ekonomsko krizo kljub nenehnemu naraščanju cen končno uspešno prebrodil.

Na slikah sta oče in hči – umrl pred desetimi leti, in materi Lindi Cristian. Prva pevcem Al Banom. Za drug igralka. Toda šele zdaj, z en glavno žensko vlogo v novi levo).

Fotomodel Micky Novorst iz mirala koledar z novim pro vse mlade ženske bodo po sv z umetnim plastičnim oprsjem

● ŽALOSTNA ZGODBA PRITLIKAVCA

10.000 nesrečnih Francozov

Jean Brice Makori je enainsedemdesetletni francoski pravnik, planinec in odličen strelec. To pravzaprav ni nič posebnega, če mož ne bi bil eden izmed desettisočev francoskih pritlikavcev, ki smo jih doslej v glavnem srečavali le v cirkusih. Makori pripoveduje, kako težavna je bila njegova življenjska pot, da si je priboril enakopraven položaj v družbi in da ga je družba tudi priznala.

Brice je doktor prava, priznani strokovnjak za kmetijstvo, bil je podpredsednik kongresa francoskih notarjev in svetnik v francoskem pravosodnem ministrstvu. Lani je odšel v pokoj in se preselil v majhno pirenejsko vasico. Tam piše knjigo o svojem življenju.

V svoji knjigi bo opisal svoje in življenje drugih pritlivcev, ki živijo kot klovni, nosači, v glavnem pa so brez poklicev pa tudi brez zaposlitve.

„Večina med njimi zelo težko živi," pripoveduje Brice. „Poznam enega, ki je blagajnik občinske skupščine, vendar je to redkost. Kljub demokratičnim družbenim načelom Francozi težko sprejemajo pritlikavce kot enakopravne člane družine. Nekoč me je napadla skupina mladoletnikov. Sprva sem trpel, potem nisem mogel več. Počakal sem jih in nekomu prisolil zaušnico. V tem trenutku je iz bližnje hiše pritekla njegova mati, me sunila po tleh in pošteno ozmerjala.

Nekoč sem sedel v kavarni in čital. K sosednji mizi so sedle štiri mlade Angležinje. Že po kratkem razgovoru so mi jasno pokazale, da bi želele spati s pritlikavcem in da bi bil primeren za to. Povedal sem jim, da sem pravosodni uslužbenec, nakar so se dvignile in naglo odšle. Vidite torej, da življenje pritlikavcev ni lahko. Deležni so predvsem posmeha, podcenjevanja, sramotenja. Rad bi jim pomagal, ustanovil društvo francoskih pritlikavcev in se boril za njihove človeške pravice in priznanje v družbi."

Brice se je rodil kot normalen otrok, kasneje pa je zbolel in njegovo telo je ostalo nerazvito. Oče zdravnik si je prizadeval, da bi mu pomagal, vendar zaman. Kljub temu je vztrajal, da mora študirati pravo, ki ga je končal z 22 leti. V šoli je doživljal najrazličnejša razočaranja in sramotenja od sošolcev pa tudi učiteljev. Nekoč je v njem vse prekipelo: stekel je na streho in se hotel vreči v globino. Rešil ga je šolski kaplan, ki ga je zadnji hip zgrabil za noge. Kasneje je hotel postati menih, pa tudi tam ni bil uporaben in dobrodošel. Po študiju se je posvetil alpinizmu, lovu in s tem dosegel znatne uspehe in tudi fizično odpornost. To mu je pomagalo tudi, da je ostal uporen in je vztrajal v svojem poklicu.

● LETOŠNJE SKRBI JAPONCEV

Obsojeni na napredek

Japonska je zanimiva dežela, kjer vse izgleda večje, kot je v resnici. Če jo primerjamo z drugimi deželami, lahko ugotovimo, da je pri njih večje onesnaževanja zraka kot drugod po svetu, ceste so bolj kot drugod natrpane z vozili in tudi cene so znatno večje. Tudi gospodarstvo se je razvijalo hitreje kot kjerkoli na zahodu, pa tudi inflacija.

Japonska je v zadnjih letih zelo napredovala in svoje gospodarstvo gradila na najcenejšem gorivu – nafti. Zdaj se je to močno spremenilo. Z višjimi cenami je japonsko gospodarstvo zašlo v resne probleme, kako nadoknaditi nafto z drugimi gorivi in kje najti cenješo nafto. Do leta 1980 naj bi splošen družbeni razvoj povečali za deset odstotkov, čeprav je Japonska industrija že danes med najnaprednejšimi na svetu in njeni proizvodi med najkvalitetnejšimi. Po sedanjih ocenah bo treba to še stopnjevati, kajti le v tem je izhod in napredek države.

MODNA POKRIVALA

V letošnji jesensko-zimski modi je postalo pokrivalo nepogrešljiv modni dodatek in del garderobe, ki obvezno sodi k skoraj vsakemu oblačilu. In zato bomo pokrivala gotovo nosile; bodisi zato, da nas bodo grela, bodisi zato, da nas bodo polepšala. Sicer so pa v modi tako različna pokrivala, da se bo gotovo za vsako glavo našlo kaj primernega.

Oglejmo si nekaj, kar si lahko s pridnimi rokami, z malo spretnosti in iznajdljivosti napravimo kar same. Spletemo ali nakvačkamo si lahko modno čepico. Najlepša bo v obliki majhnega klobučka z majhnimi krajci oz. z ozkim robom, rahlo privihanim navzven. Prav prijetna pa je tudi ozka, tesno prilegajoča se čepica, ki jo nosimo nizko na čelu. Za takšne čepice izberemo preprost vzorec in živobarvno debelo volno. Če boste upoštevale letošnje modne zapovedi, si boste morale za zimo narediti tudi dolg volnen šal.

Torej kar pletilke ali kvačko v roke, zadnji čas je, da pričnete. Zima bo dolga in huda.

● GVAPO – ŠALJIVA ZGODBA Z DIVJEGA ZAHODA – I. ANTIĆ

r, znani filmski igralec, ki je
a hči Linda, ki ima ime po
e je še zelo mlada poročila s
do pa je oče govoril, da bo
leti je dobila prvo in hkrati
Grof Monte Cristo (na sliki

anije za neko podjetje rekla-
letošnjo pomlad in poletje:
hko izbirale plastične bluze

FELJTON

Začela se je 31. maja 1916 ob 14.28 . . .

Bitka, ki je pretresla svet

Kljub neštetim obupnim poskusom posameznih ladij in skupin ladij, ki so v trdi temi storile vse, kar je bilo v njihovi moči, se je Nemcem posrečilo, da so se prebili do svojih baz.

Admiral Jellicoe je dobil ob 3.55 uri zjutraj sporočilo admiralitete, ki ga je obveščala, da so nemške ladje ob 2.30 uri bile samo še 30 kilometrov od zaščitne bariere minskih polj in da bodo v najkrajšem času zaplule v varne vode.

Vsako upanje, da bi se še kaj dalo storiti, je minilo.

Angležem je ostalo samo še to, da so prečesali morje, kjer je divjala bitka. Vedeli so, da so nekatere nemške ladje hudo poškodovane in obstojala je možnost, da jih bodo našli ter dokončno uničili.

(Nemci so v resnici sami potopili težko poškodovane „Lutzow", „Elbing" in „Rostock").

Vso noč so na admiralsko ladjo Velike flote prihajala poročila o izgubah in šele počasi je Jellicoe dobjel, kaj se je pravzaprav zgodilo. Tako je za izgubo „Queen Mary" zvedel šele 24 ur po bitki!

Razpoloženje na angleških ladjah, ki so se vračale v domača oporišča, je bilo mračno. Čeprav niso natanko vedeli za obseg svojih (še manj pa sovražnikovih) izgub je bilo vendarle vsem jasno, da se jim je iz rok izmuznila velika priložnost, ki jo ne bodo zopet imeli tako kmalu.

Nasprotno pa so na nemških ladjah proslavljali bitko kot pomembno zmago – čeprav do jutra tudi Scheer ni natančno vedel, kakšne izgube je imelo njegovo ladjevje.

Številne ladje, ki so se vračale v nemška pristanišča, so bile hudo poškodovane.

SEZNAM IZGUB IN REAKCIJA JAVNOSTI

Ko sta se obe ladjevji vrnili domov, so ju seveda pričakali povsem različno. Nemce, ki so se vrnili prej, so pozdravili velikanski naslovi v časnikih: VELIKA ZMAGA NA MORJU . . . Tako je nemški narod zvedel, kaj se je zgodilo – in zvedel dokaj pristransko, zakaj nemška admiraliteta je sporočila javnosti svojo, zase ugodno, inačico dogodka.

Tako so močno napihnili angleške izgube in zelo skromno opisali svoje. Pri tem so poveličevali (sicer nesporno resnično) dejstvo, da se je nemško ladjevje naposled srečalo s strašnim in nepremagljivim angleškim in pri tem odneslo celo kožo. Že to je bil očiten znak zmage . . .

Nemčija je slavila. Udeležencem bitke so podelili visoka priznanja in odlikovanja in pri tem peli slavospeve svojim vrlim pomorščakom. Znova so poudarjali, da so izgubili manj ladij kot Angleži. To je bilo sicer res, zato pa so bile nekatere izmed nemških ladij, ki so se privlekle nazaj v pristanišča, tako zdelane, da niso bile več uporabne za boj, ali pa je bilo treba mesece in mesece trdega dela, da so jih zopet usposobili za plovbo.

Toda vse to Nemcev ni motilo. Javnosti so samo povedali, katere ladje so izplule v boj in katere so se vrnile, niso pa povedali, kakšne so bile videti ob povratku . . . In tako je bila videti zmaga še bolj pomembna in zanesljiva.

In Angleži?

Stroga vojna cenzura ni najprej o bitki dovolila poročati ničesar, pa tudi zares ne bi bilo moč takoj poročati, zakaj podatki o izgubah (zlasti v nočnih spopadih, med katerimi so rušilci za vsako ceno skušali zaustaviti umikajoče se Nemce in so pri tem imeli precej izgub) so se zelo počasi in negotovo zbirali v admiraliteti.

KDO JE PRAVZAPRAV ZMAGAL?

In tako se je zgodilo, da so na oni strani morja nemški časniki (za njimi pa tudi tuji, ki so povzemali njihovo pisanje) obravnavali in prikazovali spopad pri Jutlandu kot veliko nemško zmago, angleški pa so bili tiho. To je samo še povečalo nezaupanje javnosti na Otoku, ki je hotela zvedeti, kaj se je pravzaprav zgodilo.

Javnost je začela negodovati. Kaj nam prikrivate? Kaj se je v resnici zgodilo? Hočemo resnico, povejte jo! Taki so bili naslovi v časnikih in taka vprašanja so si zastavljali tudi ljudje v vsakdanjih pogovorih.

Naposled Admiraliteta ni mogla biti več tiho pred ostrimi zahtevami javnosti in tiska. Objavili so zelo nespretno poročilo, ki je med drugim ugotovilo:

„Popoldne, dne 31. maja, je prišlo pri obali Jutlanda do pomorskega spopada. Najtežje breme so nosile bojne križarke in nekatere enote lahkih križark, ki so jih podprle štiri bojne ladje. Med temi enotami je bilo precej izgub.

Nemci, ki so izrabili slabo vidljivost, so se po spopadu umaknili v svoja pristanišča. Bojne križarke „Queen Mary", „Inderatigable", „Invincible" in križarki „Defence" ter „Black Prince" so potopljene. „Warrior" je bil tako poškodovan, da ga je posadka morala zapustiti. Nobena bojna ladja ni bila potopljena, pač pa smo izgubili pet rušilcev.

Sovražnik je izgubil bojno križarko in po še nepotrjenih poročilih neko bojno ladjo. Dve lahki križarki sta verjetno potopljeni. Ni znano natančno število uničenih nemških rušilcev."

To je bilo kaj čudno sporočilo za javnost. Bilo je sestavljeno skoraj tako, kot bi ga posredoval propagandni oddelek nemške admiralitete. Angleške izgube so bile napihnjene, nemške pa opisane zelo skromno.

Zato je dolgo časa veljalo, da so v bitki pri Jutlandu zmagali Nemci in šele po razmeroma dolgem času, ko so v javnost prodrli tudi podatki o izredno hudih poškodbah nemških ladij (ki pa so se vseeno privlekle domov in so jih predstavljali kot nepoškodovane), se je pokazalo, da to vendarle ni tako.

Toda kdo je potem zmagal v bitki pri Jutlandu?

Zgodovinarji so še vedno razdeljeni na dve skupini. Eni zatrjujejo, da so zmagali Angleži (saj so vendar ostali na bojišču, medtem, ko so Nemci zbežali! trdijo), drugi pa zagovarjajo mnenje, da so zmagali Nemci (kar poglejte seznam izgub pa boste videli, kdo je koga premagal!).

Vse več strokovnjakov in analitikov je mnenja, da se je boj končal neodločeno, brez zmagovalca.

Zgodovina torej še vedno ni uspela odgovoriti na to vprašanje – in kdove, če bo sploh kdaj lahko.

Nesporno pa drži, da bo prišla bitka pri Jutlandu v zgodovino kot dotlej najbolj mogočen spopad v zgodovini pomorskega bojevanja.

Pomorščaki, ki so se bojevali pri Jutlandu, so pokazali izjemno junaštvo, pogum in sposobnost. Bitka, kakršna je bila ta, se ne bo nikoli več ponovila, zatrjujejo strokovnjaki, ki imajo nemara prav, zakaj pogoji bojevanja na morju so se bistveno spremenili in prav zato je nemara to poglavje v zgodovini pomorskih spopadov še toliko bolj zanimivo.

KONEC

humor

– Zakaj pa vedno slikate samo tihožitja?
– Zato, ker modele potem vedno lahko pojem . . .

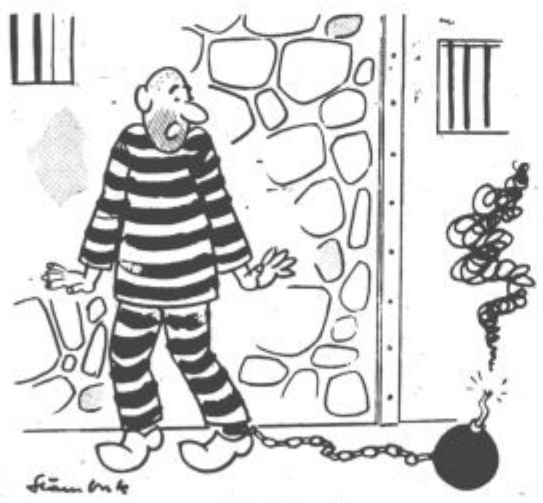

Brez besed

Križanka

VODORAVNO: 1. del konjske opreme, 6. vrsta tiskarskih črk, 8. ameriška kratica za „vse v redu", 9. Tovarna industrijske opreme, 10. jesenski gozdni sadež v bodičasti lupini, 13. plat, 14. derivat alkohola, ki nastane pri razkroju alkohola s kislino, 17. umetna pesem ali skladba za zborno ali solo petje s spremljanjem orkestra, 19. panj, 20. veznik, 21. južnofinski kraj pri jezeru Kalla, 24. letopis, kronika.

NAVPIČNO: 1. petelin, 2. pijača starih Slovanov, 3. avtomobilska oznaka za Mostar, 4. sporazum, zveza med državami, 5. alkaloid v čaju, 6. visokokalorično kurivo za visoke peči, 7. živalska maščoba, zlasti pri govedu, 11. prebivalec občine, soseske, srenjčan, 12. ženin ali možev oče, 15. radikali iz ogljika in vodika, 16. posledica ranitve, 17. kupčija, 18. ime slovenske dramske igralke Tkačeve, 22. kratica za taro, 23. znak za kemično prvino aluminij.

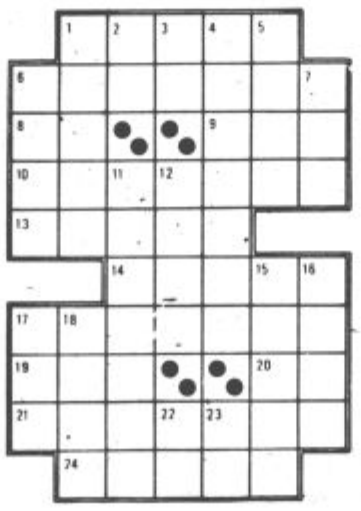

VPRAŠUJEMO – ODGOVORITE

Kaj pozabiti, kaj upati v 1975?

Vsak je svoje sreče kovač. Kaj nam prinaša leto 1975, lahko le ugibamo, vendar pa je marsikaj odvisno tudi od vašega značaja, umirjenosti, odločnosti in navad.

1. Čemu ste lani posvetili najmanj časa?

	točke
a) zabavi in hobijem	4
b) delu, zaposlitvi	12
c) srečanjem s prijatelji	8
d) vsemu po malem	16
e) bilo je za vse dosti časa	20

2. Ste bili lani zadovoljni v celoti?

	točke
a) zelo	2
b) bilo je lepo in težko	4
c) bilo je žalostno leto	5

3. Bi radi kaj za vedno pozabili?

	točke
a) da, samo, da je minilo	2
b) da, posamezne zadeve	3
c) naj pokaže čas, prihodnost	5
d) ni bilo ničesar takega	6
e) za to se ne menim	4

4. Kako ste si želeli pričakati novo leto?

	točke
a) s prijatelji	4
b) doma ob prijetni glasbi	1
c) z ljubljenim človekom	1
d) na velikem sprejemu	6
e) drugače kot običajno	0

5. Kakšna slika se ujema z vašim razpoloženjem na silvestrovo?

	točke
a) vaška zimska idila	15
b) dogodek s športnega tekmovanja	5
c) podoba živali	10

6. Želite vedeti, kaj vam prinaša letošnje leto?

	točke
a) da	8
b) ne	2
c) samo srečne dogodke	5

7. Kakšni so vaši načrti?

	točke
a) želim jih uresničiti	2
b) uresniči naj se le del	6
c) včasih se spomnim tega	4
d) saj jih ne bom uresničil	9
e) nimam načrtov	12

8. Kaj bi vas najbolj vznemirilo?

	točke
a) bolezen	6
b) prepiri	8
c) neizpolnjene naloge	10
d) nekaj drugega	4

9. Kako bi najraje potovali?

	točke
a) z letalom	8
b) z avtomobilom	6
c) z ladjo	4
d) s kočijo	2
e) peš	0

10. Kaj si v letu 1975 najbolj želite?

	točke
a) zadetek na loteriji	10
b) da postanem slaven	8
c) idealno delo, zaposlitev	4
d) veliko ljubezen	6
e) nekaj drugega	2

SEŠTEJTE TOČKE:

Od 23 do 36 točk: Vse držite v svojih rokah! Vaša odločnost in samozavest vam zelo koristita, ker ne želite presenečenj. Greste z glavo skozi zid, vse je v vaših rokah!

Od 37 do 52 točk: Prizadevate si, da bi vse probleme rešili sami. Če v vsem ne uspete, ste zadovoljni tudi z doseženim. Čeprav ste dovolj samozavestni, često izzivate kritiko svoje okolice. Leto 1975 začenjate kot ste zaključili minulo leto.

Od 53 do 70 točk: Do cilja ne pridete nikoli sami. Često odstopate od svojih namenov, da bi tudi drugi kaj dosegli. Včasih ste močno pod vplivom okolja. Novo leto začenjate z mešanimi občutki.

Od 71 do 86 točk: Ste samokritični in preplašeni. Niste zadovoljni s seboj in često ne verjamete v svoje sposobnosti in celo ne v srečo. Novo leto ste začeli z nezaupanjem in strahom.

Od 87 do 100 točk: Le s težavo boste kaj spremenili. Hodite po ustaljenih tirnicah, v sebi pa nosite svoj pesimizem. Če bi le malo bolj zaupali vase, bi bila tudi prihodnost veliko lepša.

„Ne, hvala, nikoli ne pijem, če moram voziti . . ."

DELO, DOM IN PROSTI ČAS

Že nekaj časa si morajo delovne organizacije iskati delavce izven Slovenije. Te največkrat najdejo v manj razvitih območjih naše dežele. Prihaja jih vse več in več. S tem pa se zapolnijo le prazna ali nova delovna mesta, obenem pa nastajajo socialni problemi. Med njimi je prav gotovo najpomembnejše primerno bivališče in možnosti za pametno izkoriščanje prostega časa in vključevanje v širšo družbeno skupnost. GIP Vegrad se je med prvimi moralo spopasti s tem problemom, prav zaradi prevelikega pomanjkanja gradbincev v naši republiki.

V Vegradu Velenje je zaposlenih okoli 500 delavcev iz sosednjih republik, ki imajo sicer določeno bivališče, vendar mnogi še neprimerno. V podjetju se sicer zavedajo, da je to zelo pomembno vprašanje, ki ga bodo morali v prihodnje odstanujejo v enem od 130 stanovanj. Upamo in želimo, da bo teh srečnežev vedno več, saj bi morala prav gradbena podjetja dajati drugim zgled in s tem razveljaviti stari rek, ki pravi, da je kovačeva kobila najčešče bosa.

ANTON ŠOPAR

AHMED KAMENJAKOVIĆ

DRAGO BRIŠEVAC

ločneje reševati, če bodo hoteli zaustaviti naraščajočo fluktuacijo. Za samske delavce so zgradili dom z urejeno prehrano, toda zapletljaji nastajajo z delavci, ki si želijo urediti družinsko življenje v Velenju ali v okolici. Nemalo je tudi takih, ki imajo družine v domačih krajih, sami pa morajo prebivati v domu ali v kako drugače urejenem skupinskem bivališču. Srečnejši so seveda tisti, ki že

Prostí čas delavcev je v Vegradu čisto dobro organiziran, saj imajo delavci na voljo enkrat tedensko telovadnico v šoli Antona Aškerca, igrišče za košarko, rokomet in mali nogomet pred samskim domom. Preko sindikata so si uredili urnik za igranje minigolfa, tenisa in plavanja na igriščih Velenja. Zavoljo razgibane športne dejavnosti lahko prirejajo športna srečanja med različnimi gradbišči in med drugimi podjetji. Vrhunec njihovega športnega življenja pa so vsakoletne igre gradbincev. Manjše kot za šport pa je zanimanje za druge kulturne dobrine, kot so film, gledališče in podobno. Rajši spremljajo televizijski spored ter se tako seznanjajo z življenjem doma in po svetu. Ob prazniku republike in delavskem prazniku pripravijo prav dobre proslave, tako da sami nastopijo kot pevci, recitatorji, igralci in podobno. O delovnih rezultatih svoje organizacije so obveščeni preko lastnega glasila. Na tak način pa lahko

spremljajo in sodelujejo pri oblikovanju samoupravnih odnosov v kolektivu. Podrobneje pa se seznanjajo z delovnim utripom podjetja na sestankih delovnih skupin, preko teh pa obenem skušajo reševati tekoča vprašanja. Življenje in napredek v naši dolini spoznavajo tudi iz tednika Naš čas, ki ga vsak delavec lahko dobi brezplačno.

Taka prizadevanja naj bi delavcem pripomogla k čim hitrejšemu vživljanju v novo delovno in življenjsko okolje. Kako pa sprejemajo vsa ta prizadevanja delavci sami, so nam povedali takole:

Anton Šopar, VK zidar: Prišel sem iz Čakovca pred dvanajstimi leti in stanujem s svojo petčlansko družino šele poldrugi mesec v bloku, ki je bil zgrajen iz solidarnostnega sklada. Zelo sem hvaležen tistim, ki so mi omogočili to zadovoljstvo. Skrbi me le, če bom odslej zmogel s svojimi prejemki pokrivati vse potrebe družine in obenem opremljati stanovanje, ker cene mnogo bolj hitijo kot moj zaslužek. Kljub temu se zelo dobro počutim v Velenju in se ne nameravam vrniti v svoj kraj, čeprav se zelo radi s celo družino odpeljemo s svojim avtomobilom na obisk k domačim, kakor tudi k sorodnikom širom po Sloveniji. Najpogosteje pa porabim prosti čas za sprehode z otroki. Zavoljo majhnih otrok sva z ženo primorana držati se doma, zato mi uidejo zaenkrat vse javne kulturne prireditve v nočnih urah, zelo rad pa si ogledam take prireditve, ki so primerne tudi za otroke. V Velenju pogrešem domačnosti, kakršna je v navadi pri nas, tako pa je verjetno zato, ker smo prišli semkaj z vseh vetrov in se ne poznamo. Upam, da se bo naša mlajša generacija bolj prepletla v medsebojnih odnosih."

Ahmed Kamenjaković: „Doma sem iz Tuzle, k Vegradu pa sem prišel šele v oktobru, po vrnitvi iz vojske, za kar so me navdušili moji znanci, ki delajo tukaj že dlje. Ljubše bi mi bilo, da bi dobil delo doma, a so bili vsi tovrstni poskusi zaman. Na gradbišču hale za izdelavo elektrokovinskih elementov, kjer trenutno delam, mi ugaja, da sem zaposlen z različnimi opravili. Prebivam v samskem domu in tam se tudi hranim, za kar odštejem 580 dinarjev od približno 2000 dinarjev zaslužka. Tako kot večina tistih, ki se hranimo v naši menzi, mislim, da bi lahko bila hrana v menzi pestrejša in tako pravijo, da bo v novi Gradisovi menzi, kamor se bomo potem mnogi prestavili.

V prostem času rad igram nogomet, hodim na športne tekme, v kino, pa tudi v gledališču sem že bil enkrat; sicer pa gremo s prijatelji malo naokoli in tako spoznavam okolico Velenja. Zaenkrat sem čisto zadovoljen in upam na dober napredek."

Drago Briševac, delavec, doma iz Prijedora: „Tukaj mi poteka peti mesec ob različne delu. Prebivam v majhni sob skupaj še s tremi tovariši in se se sprijaznil s tem, kar je, prav vem, da je lahko bolje, vendar sam k temu morem kaj prida pripomoči. prostem času berem zaba revije, kot so Čik, Arena podobne. V kino pa ne hodi ker ga ne maram. Moji prijate tožijo, da so velenjska dekle nedostopna, vendar mene to moti, ker jih lahko dob doma, kolikor hočem, in zares dobrih."

Iz pogovorov smo zvedeli, se Vegradovi delavci iz dru republik primerno trudijo č bolje in hitreje vživeti se v no okolje, mi pa upamo, da bodo v tem izdatno podpr njihovi delovni organizaciji.

MARJETKA EBERL

O AKTUALNIH VPRAŠANJIH ZSM

Na medobčinskem svetu Zveze komunistov za Koroško v Slovenj Gradcu so se te dni posvetovali predstavniki Zveze komunistov ter občinskih vodstev Zveze socialistične mladine iz vseh štirih koroških občin. Obravnavali so priprave za seminar za vodstva Zveze socialistične mladine, ki bo v Mežici. Govora pa je bilo tudi o aktualnih vprašanjih Zveze socialistične mladine v koroških občinah, zlasti še o organizacijskih in kadrovskih vprašanjih, materialnih problemih in vsebinski usmeritvi dela.

Med drugim je bilo poudarjeno, da se mora Zveza socialistične mladine kar najbolj aktivno vključiti v akcije za uresničevanje ustavnih novosti, še posebej za nadaljnje razvijanje samoupravnih socialističnih in družbeno ekonomskih odnosov ter za uveljavljanje stališč in nalog na področju vzdoje in izobraževanja.

rudarsko elektroenergetski kombinat velenje

tozd rudnik lignita velenje
tozd termoelektrarna šoštanj
tozd elektrostrojni obrati
tozd zunanji obrati
tozd proizvodnja gradbenega materiala
tozd avtopark
tozd plastika in zaščitna sredstva
tozd tiskarna
tozd stanovanjsko gospodarstvo
tozd družbena prehrana in gostinstvo

Malo delovnih organizacij opravlja v naši družbeni skupnosti tako pomembno in odgovorno nalogo kakor Rudarsko elektroenergetski kombinat Velenje: s 4 milijoni ton nakopanega lignita, 2 milijardama 300 milijoni kilovatnih ur električne energije letno krije kar polovico slovenskih energetskih potreb; ko bo dograjena IV. faza šoštanjske termoelektrarne z močjo 335 MW, bo seveda ta delež še večji. S skupnim dohodkom 155 milijard starih dinarjev se kombinat uvršča med 60 največjih delovnih organizacij v državi.

Še pred dvema desetletjema so v Velenju nakopali samo 500.000 ton lignita in prispevali le nekaj več ko 5,5 milijona KWh električne energije letno. Potem pa se je začel strm vzpon; dogradili so nov sodoben rudnik, uvedli najmodernejše odkopne metode, posodobili organizacijo dela. Z izjemno požrtvovalnim delom velenjskih rudarjev, z odkopnimi učinki, ki dosegajo največje v Evropi, je ob pomoči družbene skupnosti uspelo ustvariti energetski gigant velikanskih razsežnosti. Vzporedno z razvojem modernega rudnika pa so se razvijale tudi pomožne delovne enote oziroma obratno, ki tehnično omogočajo sodobno izkopavanje premoga, in ki so se sčasoma razvile v samostojne organizacije združenega dela — rudarsko elektroenergetski kombinat Velenje s 5200 zaposlenimi.

Vse to je kajpada iz zavesti naglo zbrisalo tiste predstave o »šahtu« in »knapu«, ki jih je vzpostavila tradicija. Nagla modernizacija proizvodnje je bila eden izmed pogojev za oblikovanje novih družbenoekonomskih odnosov: iz mezdnega delavca »knapa«, se je izoblikoval zavesten samoupravljavec, in ta je postavil temelje gospodarskemu pa tudi siceršnjemu razvoju občine Velenje. Vzporedno z dograjevanjem novega rudnika je namreč rudniški kolektiv vlagal velika denarna sredstva in prav tako velike delovne napore v izgradnjo stanovanjskih, komunalnih, kulturnih in drugih objektov, ki so rudarjem in njihovim družinam omogočili osebni in družbeni standard, dostojen pomembnosti njihovega dela. Rezultat: zraslo je novo, sodobno mesto Velenje, ki danes predstavlja vzor urbanistične urejenosti in sodobnih življenjskih pogojev.

Pomembnost šaleških energetskih virov za ožjo in širšo družbeno skupnost je narekovala ustrezno proizvodnjo, poslovno in samoupravno organiziranost dela. Uresničevanje ustreznih ustavnih dopolnil se je odrazilo v organiziranju temeljnih organizacij združenega dela in v združevanju njihovega dela ter sredstev za proizvodnjo premoga in električne energije v Rudarsko elektroenergetski kombinat Velenje.

Združevanje temeljnih organizacij združenega dela Rudnika lignita Velenje s Termoelektrarno Šoštanj v delovno organizacijo Rudarsko elektroenergetski kombinat je temeljilo na skupnem interesu: da je treba razvijati takšno organizacijo dela in upravljanja, ki bo zagotovljala neposredno odločanje delavcev glede osnovnih prvin poslovne politike in glede rezultatov dela v delovni organizaciji: prav tako je treba razvijati takšne oblike združevanja dela in sredstev, ki bodo zagotavljale vsestranski in hitrejši razvoj delovne organizacije ter optimalno zadovoljevanje posebnih družbenih interesov.

Skupaj z delavci drugih TOZD s področja energetike ter s potrošniki energije so se delavci Rudarsko elektroenergetskega kombinata združili v elektrogospodarstvo Slovenije, samo takšno združevanje namreč lahko zagotovi optimalno delovanje elektroenergetskega sistema v Sloveniji ter organizirano, usklajeno zadovoljevanje potreb po električni energiji.

Poleg temeljne organizacije združenega dela Rudnik lignita Velenje, ki nakoplje 67 % vsega premoga v Sloveniji, in Termoelektrarne Šoštanj, ki v slovensko omrežje pošilja 40 % vse slovenske električne energije, so se v novi REK Velenje združile še naslednje temeljne organizacije združenega dela: Elektrostrojni obrati, Zunanji obrati, Proizvodnja gradbenega materiala, Plastika in zaščitna sredstva, Avtopark in Tiskarna: s področja družbenega standarda pa še Stanovanjsko podjetje ter Družbena prehrana in gostinstvo.

Tako združene temeljne organizacije združenega dela bodo dosegla boljši učinek skupnega dela in sredstev ter zagotovile hitrejši razvoj posameznih TOZD, pa tudi kombinata kot celote.

Združevanje v delovno organizacijo Rudarsko elektroenergetski kombinat Velenje sta usmerjala predvsem naslednja dva cilja temeljnih organizacij združenega dela:

1. doseči optimalno izkoriščanje energetskih virov v šaleškem energetskem bazenu in skladno s slovenskim energetskim razvojem optimalno večati lastno proizvodnjo energije:
2. razvijati takšne socialistične samoupravne odnose, ki bodo zagotovili neposredno vključevanje delavcev v proces odločanja na vseh ravneh družbenega življenja.

Glede na te cilje je začrtana tudi perspektiva danes 5200-članskega kolektiva.

Do leta 1978 zgraditi IV. fazo šoštanjske termoelektrarne z nadaljnjo vgrajeno močjo 335 MW in povečati izkop lignita na 4,7 milijona ton letno ter skladno s tem povečati proizvodnjo in storitve ostalih TOZD. V naslednjih desetih letih je treba sedanjih 155 milijard skupno ustvarjenega dohodka podvojiti.

Poleg sedanjih 2400 stanovanj v družbeni lasti je treba pospešeno graditi nova stanovanja, nove objekte družbene prehrane, razširiti počitniške domove in skrbeti za druge ustrezne objekte, da bi z vse boljšim družbenim standardom ustvarili pogoje za rastočo delovno ustvarjalnost delovnega kolektiva REK Velenje.

Poroke

Roman JAVORNIK, roj. 52, varilec iz Velenja, Čopova in Martina BRUNET, roj. 56, natakarica iz Gorenja

Ladislav PIŠEK, roj. 1949, fer iz Velenja, Koroška c. in etka KONČNIK, roj. 1953, lavka iz Velenja, Koroška c.

Miran AHTIK, roj. 1949, ciolog iz Velenja, Gubčeva c. Milena KLANČNIK, roj. 47, psiholog iz Škal

Franci FRICELJ, roj. 1952, rojni ključavničar iz Velenja, ešernova, Andrejka STROH-ACK, roj. 1955, medicinska stra iz Velenja, Šaleška c.

Danijel BERZELAK, roj. 53, šofer iz Velenja, Prisojna Irena PEČNIK, roj. 1954, odajalka iz Konovega

Stanislav JEZERNIK, roj. 49, viličar iz Andraža nad lzelo in Božidara ROGEL-EK, roj. 1956, delavka iz onovega

Egidij DOBNIK, roj. 1924, netovalec iz Raven in Marija EZE, roj. 1925, delavka iz polšice

Bene KOFLER, roj. 1950, tomehanik iz Raven in Ivanka NEČNIK, roj. 1954, krojaca iz Raven

Vladimir PRAZNIK, roj. 52, električar iz Velenja, rsnikova c. in Sonja ZA-ERŠNIK, roj. 1955, poenter iz štanja, Partizanska c.

Smrti

Alojz HERLAH, upokojenec Šoštanja, Cankarjeva 6, star 2 let

Ana JUVANČIČ, druž. pokojenka iz Šoštanja, Cankarva 6, stara 75 let

Fortunat SERNOVRŠNIK, pokojenec iz Topolšice 158, ar 72 let

Jurij LIHTENEKER, kmetolec iz Topolšice št. 208, star 6 let

Angela TRIGLAV, upokonka iz Arnač št. 34, stara 73 t

Marjeta VIDOVIČ, gospodija iz Škal št. 119, stara 78 let

Marija KALIŠNIK, upokonka iz Velenja, Koroška 52, ara 83 let

Marija MEDVED, inv.. upokonka iz Zavodnje št. 50, stara 3 let

Neža ČREŠNIK, upokojenka Velenja, Tomšičeva 32, stara let

Jože JELEN, delavec iz Velea, Ljubljanska 2, star 50 let

Karl - RUMEŽ, inv. upokonec iz Šaleka 50, star 67 let

Gabriel PEJOVNIK, kmetolec iz Pake pri Velenju št. 80, ar 86 let

Avgust TRGLAV, upokojenec Velenja, Koroška c. 22, star 6 let

Jožefa FLORJAN, upokonka iz Velenja, Tomšičeva 29, ara 67 let

Frančiška HRUSTEL, upokonka iz Laz št. 42, stara 73 let

Marija ZAVERŠNIK, gospodija iz Pesja št. 141, stara 81 let

PROMETNE NEZGODE

Umrl med prevozom

Prometna nesreča s smrtnim izidom se je pripetila na cesti II. reda v Pesju blizu hiše št. 47. Voznik osebnega avtomobila Ivan Pušnik ni pravi čas zagledal pešca Jožeta Zepa, ki je hodil na njegovi desni strani. Hudo poškodovanega Jožeta Zepa so odpeljali v bolnišnico, med prevozom pa je umrl. Po preizkusu z alkoskopom, ki so ga napravili pri vozniku Ivanu Pušniku, je ta pozelenel nad polovico, zato so mu odvzeli še kri.

Poškodbe popravila v garaži

Jože Koren je 16. decembra lani z osebnim avtomobilom reg. št. CE 67-54 v Paki začel zavirati, ker je pred ovinkom hotel zmanjšati hitrost. Zaradi šlabih in neenakomerno nameščenih zavor, pa je avtomobil začelo zanašati, tako da je zadel v nasproti vozeči avtobus, ki ga je vozil Fran Jovan. Voznik Koren je po nesreči odpeljal naprej in nesreče ni prijavil, kot bi to moral storiti. Miličniki velenjske postaje milice so nekaj dni po prometni nezgodi ugotovili, da je Koren dal popraviti avtomobil Marku Podkrižniku. Kleparska dela sta opravila kar v garaži na Graškogorski cesti 37 v Velenju. Miličniki so tudi ugotovili, da je Jože Koren brez vozniškega dovoljenja.

Z avtomobilom na bok

Na cesti proti Bevčam je voznico osebnega avtomobila z reg. št. CE 271-41 Martino Črešnik začelo zaradi neprimerne hitrosti zanašati. Cestišče je bilo mokro, zato je avtomobil zdrknil na bok s ceste.

V bolnišnici umrl

Voznik osebnega avtomobila z reg. št. CE 563-66 Franc Drevje v poznih večernih urah pripeljal v Preloge. Nenadoma pa mu je izza ovinka pritekel pred avtomobil pešec Miodrag Vujanič, kateremu se voznik ni mogel izogniti in ga je zadel s sprednjim desnim blatnikom avtomobila. Vujanič je obležal na cesti nezavesten. V slovenjgraški bolnišnici pa je 10. januarja umr.

Iščejo neznanega storilca

V torek, 14. 1. 1975, okoli 16.30 je doslej neznani moški nasilno odpeljal izpred trgovine Standard v Velenju 6-letno punčko. Velika je bila približno meter, oblečena v svetlosiv plašček z rumenimi gumbi in rumeno-rjavo kariraste hlače. Na glavi je imela rumeno rutico.

Neznanec je punčko odpeljal čez križišče Šaleške–Foitove in Celjske ceste, po lesenih stopnicah proti skakalnici ob velenjskem gradu. Po približno enournem zadržanju, nekje v bližini skakalnice, kjer je neznani moški punčko tudi poškodoval, se je z njo vračal po isti poti, do že omenjenega križišča. Tam je dekletce pustil in odšla je proti trgovini Standard.

Doslej še neznani moški pa je šel po zelenici mimo bloka št. 5 na Kraigherjevi cesti in se je približno ob 17.30 na vogalu tega bloka pogovarjal nekaj časa z dvema tudi neznanima moškima.

Neznanec je bil vitke visoke postave in črnih bolj kratko ostriženih las. Uprava javne varnosti Celje prosi vsakega, ki karkoli ve o tem dogodku, naj to nemudoma sporoči na Upravo javne varnosti v Celje, telefon 23-201 ali na najbližjo postajo milice.

KINO

REDNI KINO VELENJE

Petek, 17. 1. ob 17.30 ameriški vestern ČIZUM – KRALJ RANČERJEV. Režija: Andrew V. McLaclen. Igrajo: John Wayne, Forest Tucker, Christopher George, Ben Johnson, Bruce Cabot.

Sobota, 18. 1. ob 17.30 in 19.30, ameriški vestern, ČIZUM – KRALJ RANČERJEV

Nedelja, 19. 1. ob 17.30 in 19.30 ameriški vestern, ČIZUM – KRALJ RANČERJEV.

Torek, 21. 1. ob 17.30 in 19.30 meksiška drama BELE VRTNICE ZA ČRNO SESTRO. Režija: Abel Salazar. Igrajo: Libertad Lamarque, Eusebia Cosme, Robertha, Irma Lozano, Steve Flangan.

Sreda, 22. 1. ob 17.30 in 19.30 italijanski barvni film PRODAJ KOLT IN KUPI KRSTO. Režija: Anton Askot. Igrajo: Čarl Sautvud, Erika Blan, Piero Luli, Linda Sini, Nelo Pacafini, Karlo Gadi, Aldo Barberito.

Četrtek, 23. 1. ob 17.30 in 19.30 italijanski barvni film PRODAJ KOLT IN KUPI KRSTO.

Petek, 24. 1. ob 17.30 ameriška drama PUSTOLOVCI. Režija: Lewis Gilbert. Igrajo: Bekim Fehmiu, Candice Bergen, Anna Moffo, Leigh Taylor-Young, Charles Aznaur.

Sobota, 25. 1. ob 16.30 in 19.30 ameriška drama PUSTOLOVCI.

Nedelja, 26. 1. ob 16.30 in 19.30 ameriška drama PUSTOLOVCI.

KINOGLEDALIŠČE VELENJE

Ponedeljek, 20. 1. ob 20. uri mehiška drama – BELE VRTNICE ZA ČRNO SESTRO. Režija: Abel Salazar. Igrajo: Libertad Lamarque, Eusebia Cosme, Robertha, Irma Lozano, Steve Flangan.

KINO „KAJUH" ŠOŠTANJ

Četrtek, 16. 1. ob 19.30 ameriški barvni film METULJI SO SVOBODNI. Režija: Milton Katsolas. Igrajo: Goldie Hawn, Edward Albert, Ellen Heckart.

Sobota, 18. 1. ob 19.30 italijansko-španski barvni film POGREB TI PLAČA SARTANA. Režija: Anton Askot. Igrajo: Diani Garko Antonio Villar.

Nedelja, 19. 1. ob 17. in 19.30 ameriški barvni film BOTER. Režija: Francis Ford Coppola. Igrajo: Marlon Brando, Al Pacino, James Caan.

Sreda, 22. 1. ob 19.30 italijanski vestern BRANDON–IZSILJEVALEC. Režija: Sergio Garrone. Igrajo: Anthony Steffen, William Berger.

Četrtek, 23. 1. ob 19.30 ameriški glasbeni film WATTSTAX – ČRNI BRATJE POJEJO. Režija: Mel Stuart. Igrajo: umetniki glasbene skupine STAKS.

Sobota, 25. 1. ob 19.30 zahodnonemški barvni film KAJ POČNO GOSPE V BREZDELJU. Režija: Eberhard Schroeder. Igrajo: Volf Ackva, Doris Arden, Angelika Bamgart.

Nedelja, 26. 1. ob 17. in 19.30 francoska barvna komedija VESELI REKRUTI. Režija: Claude Zidi. Igrajo: Jean-Guy Feshner, Gerard Rinaldi, Louis Rego.

Mali oglasi

PRODAM

EMO peč na olje z rezervnim oljem prodam. Hudovernik, Koroška 31, Velenje.

FIAT 850 prodam po ugodni ceni. Letnik 1970. Plačilo je lahko kombinirano s kreditom. Ambrož Breda, Stanetova 34, Velenje, tel.: 850-054.

PRODAM osebni avto AUSTIN 1300, letnik december 1971. Plačilo je lahko kombinirano s kreditom. Naslov v upravi Našega časa ali telefon 850-832.

Podružnica Velenje
100 LETNICA
hranilništva in posojilništva v šaleški dolini
1874 – 1974

Na podlagi 162. člena zakona o davkih občanov (Uradni list 21/74) izdaja davčna uprava Skupščine občine VELENJE

POZIV

k vložitvi napovedi za odmero davkov občanov

za leto 1974 za zavezance, katerim se odmerjajo davki po preteku leta in za leto 1975 za zavezance, katerim se odmerjajo davki vnaprej za tekoče leto. Napoved je treba vložiti do vključno 31. januarja 1975.

ZA LETO 1974

1. Zavezanci davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, katerim se davki odmerjajo po dejanskem dohodku o dohodkih, doseženih v letu 1974.
2. Zavezanci davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja intelektualnih storitev, katerim se davki odmerjajo po dejanskem dohodku o dohodkih, doseženih v letu 1974.
3. Zavezanci davka od osebnega dohodka iz avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav, katerim se davki odmerjajo po dejanskem dohodku o dohodkih, doseženih v letu 1974.
4. Zavezanci davka na dohodke od premoženja in premoženjskih pravic o dohodkih, doseženih v letu 1974. Pod navedeno obliko davka spadajo tudi dohodki, doseženi z oddajanjem stanovanjskih ali poslovnih prostorov oziroma zgradb v najem ter dohodki od podnajemnin, dohodki od oddajanja opremljenih sob pa le, če doseženi dohodek presega 3.000 dinarjev.
5. Zavezanci posebnega prispevka po 23. členu zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju za leto 1974, če so njihovi dohodki iz naslova pokojnine skupno z dohodki iz delovnega razmerja, samostojne dejavnosti ali dela na podlagi pogodbe o delu v letu 1974 presegli 46.440,00 dinarjev, in pod pogojem, da so v skupnem dohodku ostali dohodki, brez pokojnine, udeleženi z več kot 6.966,00 dinarjev.
6. Zavezanci davka od skupnega dohodka občanov, katerih skupen čisti dohodek je v letu 1974 presegel 40.000 dinarjev.

ZA LETO 1975

1. Zavezanci davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, katerim se odmerjajo davki v pavšalnem letnem znesku za leto 1975.
2. Zavezanci davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja intelektualnih storitev, katerim se odmerjajo davki v pavšalnem letnem znesku za leto 1975.
3. Zavezanci davka od premoženja za leto 1975:
   a) kateri posedujejo stroje, orodje in inventar, če s temi sredstvi pridobivajo dohodek, pod pogojem, da skupna, še neodpisana vrednost teh sredstev presega 150.000,00 dinarjev. V navedeno skupno vrednmst se ne štejejo sredstva, katerih posamična vrednost ne presega 10.000,00 dinarjev;
   b) kateri posedujejo motorne čolne in druge plovne objekte na motorni pogon, razen občanov, ki jim je ribištvo osnovni vir sredstev za preživljanje.

NAPOVED ZA ODMERO DAVKOV MORAJO VLOŽITI:

ZA LETO 1974

- zavezanci iz 1. in 2. točke pri davčni upravi občine, v kateri opravljajo dejavnost oziroma plačujejo davek od samostojnega opravljanja te dejavnosti;
- zavezanci iz 3. točke pri davčni upravi občine, v kateri imajo stalno bivališče;
- zavezanci iz 4. točke, če gre za dohodke od nepremičnin pri davčni upravi občine, na katere območju nepremičnina leži, če gre za dohodke od premičnin pa pri davčni upravi občine, v kateri imajo stalno prebivališče;
- zavezanci iz 5. točke pri davčni upravi občine, v kateri imajo stalno prebivališče;
- zavezanci iz 6. točke pri davčni upravi občine, v kateri imajo stalno prebivališče;

ZA LETO 1975

- zavezanci iz 1. in 2. točke pri davčni upravi občine, v kateri opravljajo dejavnost oziroma plačujejo davek od samostojnega opravljanja te dejavnosti;
- zavezanci iz 3. a točke, ki so hkrati zavezanci za davek iz obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, pri davčni upravi občine, v kateri plačujejo davek od opravljanja dejavnosti; drugi zavezanci pa pri davčni upravi občine, v kateri imajo stalno prebivališče;
- zavezanci iz 3. b točke pri davčni upravi občine, v kateri imajo stalno prebivališče.

Napoved za odmero davkov je treba vložiti na predpisanem obrazcu, ki se dobi pri davčni upravi občine.

Pozivamo zavezance, da napovedi vložijo v roku, določenem v tem pozivu, ker bo za nepravočasno vložitev napovedi odmerjeni davek povečan za 10 %, zavezancem, ki ne vložijo napovedi pa za 20 % oziroma najmanj 200 din.

SKUPŠČINA OBČINE VELENJE
DAVČNA UPRAVA
Načelnik
FERDO KUKOVEC, s. r.

DELAVSKA UNIVERZA VELENJE
bo v februarju oziroma marcu 1975 organizirala začetni in nadaljevalni

TEČAJ KROJENJA IN ŠIVANJA
v sodelovanju s firmo »BAGAT« Zadar
in

PLETILNI TEČAJ ZA VSE PLETILNE STROJE V GOSPODINJSTVU

v sodelovanju s podjetjem za zunanjo trgovino »MERKUR« Zagreb

Prijave za navedena tečaja sprejema Delavska univerza Velenje do vključno 31. januarja 1975.
Tečaja bosta organizirana tako, da izmensko delo ne bo ovira za redno obiskovanje.

Za posamezni tečaj se lahko prijavite osebno, pismeno ali telefonično (tel. št. 850-153) vsak dan od 7. do 12. ure, ob ponedeljkih in sredah pa tudi od 15. do 18. ure. Podrobnejše informacije boste dobili ob vpisu.

RUDARSKI ŠOLSKI CENTER VELENJE

ORGANIZIRA

ZAČETNI ANGLEŠKI TEČAJ

Tečaj se bo poučeval po avdiovizualni tehniki v popoldanskem času in bo trajal 120 šolskih ur. Udeleži se ga lahko 24 slušateljev.

S tečajem bomo pričeli takoj, ko bo dovolj prijavljenih.

Cena tečaja je 1400 din za posameznega kandidata.

Prijavite se lahko pismeno ali osebno na naslov: kadrovsko-socialna služba RŠC Velenje, Prežihova 3, tel. 850-422 int. 30.

Rekordni dosežek na začetku jubilejnega leta

Letos bodo slavili velenjski rudarji pomemben jubilej – mineva namreč 100 let od začetkov premogovništva v Šaleški dolini. In jubilejno leto je delovna skupnost Rudnika lignita Velenje, temeljne organizacije združenega dela Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje, obeležila že na začetku z novo delovno zmago. 10. januarja so namreč nakopali 17.600 ton lignita in s tem za 1300 ton presegli rekordni dnevni izkop premoga, dosežen 28. decembra lani. Zadnji rekordni dnevni izkop lignita je bil za 2.300 ton višji, kot znaša dnevni operativni plan oziroma kar za 2.900 ton višji od osnovnega dnevnega plana izkopa lignita.

RUDARJI ŽELIJO SPROTI, VSAK DAN IN VSAK MESEC, IZPOLNJEVATI PROIZVODNE NALOGE

S prizadevanji za kar največjo proizvodnjo, začetimi decembra lani, nadaljujejo velenjski rudarji tudi letos. Povpraševanje po lignitu je namreč precej višje, kot pa bo mogoče nakopati tega energetskega vira. Izkop lignita je bil prve dni v tem letu manjši, kot so načrtovali, in sicer tako zaradi pomanjkanja rudarjev, kot zaradi epidemije gripe. Rudarji sami pa želijo, da bi v jubilejnem letu sproti izpolnjevali proizvodne naloge. In rekordni dnevni izkop lignita 10. januarja je zagotovo pomemben dosežek v prizadevanjih za sprotno izpolnjevanje nalog. Svoje pa so prispevala tudi mehanizirana čela v stebru 8, katerih zmogljivosti začenjajo polno izkoriščati.

Lani so v velenjskem premogovniku povečali število mehaniziranih odkopov tako, da imajo zdaj že 5 polno mehaniziranih odkopov ter 300 metrov odkopov, ki so delno mehanizirani. Iz teh odkopov je prišlo 47 % vseproizvodnje lignita v letu 1974, letos pa naj bi že najmanj 60 %.

OB PROSTIH SOBOTAH PRIPRAVLJENI NAKOPTAI ŠE 250.000 TON LIGNITA

Letošnji proizvodni načrt Rudnika lignita Velenje določa izkop 3,900.000 ton lignita. Tako proizvodnjo naj bi rudarji dosegli ob 42-urnem delovnem tednu. In čeprav bi bili rudarji resnično potrebni počitka ob koncu tedna, so pripravljeni delati tudi nekaj sobot, pri čemer računajo, da bi lahko z nadurnim delom pridobili dodatno še okrog 250.000 ton lignita.

Seveda pa pričakujejo plačilo dejanskih višjih stroškov za dodatno proizvodnjo 250.000 ton lignita. Ti višji stroški pa dosegajo komaj tretjino cene prevoza premoga, če bi ga morali voziti iz bosanskih premogovnikov. Velenjski rudarji so to svojo odločitev o pripravljenosti za dodatni izkop posredovali med drugim Interesni skupnosti elektrogospodarstva Slovenije ter Gospodarski zbornici Slovenije.

Čeprav z načrtovano proizvodnjo 3,900.000 ton lignita ob 42-urnem delavniku ne bo mogoče kriti niti vseh potreb termoelektrarn in industrije, za široko potrošnjo pa bodo na voljo le minimalne količine lignita, velenjski rudarji za zdaj še ne vedo, ali jim bodo priznani dejanski višji stroški za proizvodnjo dodatnih 250.000 ton lignita, ki bi ga bili pripravljeni nakopati ob prostih sobotah v letošnjem letu!

● Tihožitje na Rudarski cesti v Velenju

● DEJAVNOST SVETA STARŠEV NA OSNOVNI ŠOLI ANTON AŠKERC

Sprejeli program dela

Tudi na osnovni šoli „Anton Aškerc" Velenje so na roditeljskih sestankih izvolili člane sveta staršev. Svet se je v lanskem letu sešel na dveh sejah. Na prvi seji se je svet staršev konstituiral, na drugi seji, ki je že imela delovni značaj, pa je najprej poslušal obširno informacijo ravnatelja šole, Pana Semečnika, o osnovni šoli „Anton Aškerc" ter sprejel kratkoročni program dela sveta do konca meseca junija 1975.

Tako bo v mesecu januarju svet razpravljal o združevanju osnovnih šol v občini Velenje ter o pripravah na celodnevno šolo v Šaleški dolini. Februarja bodo obravnavali polletne učne uspehe ter izvenšolsko dejavnost učencev in učenk. Sejo v mesecu marcu bodo v celoti posvetili obravnavi problemov delavcev na osnovni šoli Anton Aškerc. V parilu bodo spregovorili o akciji „Učbeniki na mizo", o problemih varstvenih oddelkov ter o socialni strukturi učencev te šole. Na seji v maju bodo pregledali priprave na zaključek šolskega leta ter obravnavali predlog programa dela sveta staršev za razdobje julij–december 1975. Na zadnji seji v prvem polletju pa bodo člani sveta staršev na osnovni šoli Anton Aškerc v Velenju pregledali učno vzgojne uspehe v šoli v šolskem letu 1974/1975.

● NAČRTI TRGOVSKE IN PROIZVODNE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA »ERA« VELENJE:

Letos najmanj 650 milijonov din prometa

Tudi trgovsko in proizvodno podjetje ERA Velenje je, kot je povedal v pogovoru glavni direktor Miha Krofl, v zadnjem letu dni močno povečalo promet, saj ga je ustvarilo okrog 540 milijonov dinarjev. Žal pa so istočasno močno porasli tudi stroški in zaradi zamrznjenih absolutnih razlik iz leta 1971 se je zmanjšal dohodek.

Takšno stanje pa seveda ne omogoča večjih investicijskih vlaganj, kljub temu da so potrebe po novih naložbah v Velenju in v drugih krajih Šaleške doline precejšnje. Ustvarjeni ostanek dohodka, ki ga dosega trgovsko in proizvodno podjetje „ERA" Velenje, namreč ne dovoljuje večja investicijska vlaganja, posebej še zategadelj, ker mora ERA pokriti za okrog 8 milijonov povečane zaloge v primerjavi z letom 1973.

VELIKE POTREBE PO NOVIH OBJEKTIH

Trgovsko in proizvodno podjetje „ERA" je že pred časom izoblikovalo program razvoja do leta 1980, skladno s tem pa tudi program investicij. Vprašanje pa je, kdaj bodo, spričo omejenih lastnih sredstev, lahko uresničili načrtovane naložbe.

Čimprej bo treba iz zazidalnega okoliša Šalešk-Gorica prestaviti v industrijsko cono skladišča, skupne površine 5.000 kv. m.

V Velenju, ob Prešernovi cesti, kjer je bilo v zadnjem času zgrajenih več sto novih stanovanj, bo treba rešiti vprašanje dnevne oskrbe. ERA je prostore odkupila, želijo pa urediti ob Prešernovi cesti samopostrežno trgovino dnevne oskrbe, manjšo restavracijo in slaščičarno. Za ureditev tega trgovsko-gostinskega objekta bi rabili okrog 13 milijonov dinarjev. Trenutno trgovsko in proizvodno podjetje ERA Velenje lastnih sredstev nima, niti ne vedo, kje bodo dobili potreben denar, čeprav se dobro zavedajo, da je ureditev tega kompleksa neodložljiva.

Ker izredno hitro narašča promet v predstavništvu ERE v Celju, bi morali v prihodnjih letih tam zgraditi najmanj 2.000 kv. m skladiščnih prostorov.

Kot problem se kaže ureditev dnevne oskrbe v novem stanovanjskem naselju Šalek–Gorica. Lokacija za tovrstni objekt je že določena, treba bi bilo čimprej začeti z deli, denarja pa ni.

Stara obveza je postavitev samopostrežne trgovine v Pesju, ki bo veljala najmanj 6 milijonov dinarjev, in sicer za dnevno oskrbo. Začetek del pa je, podobno kot pri vseh drugih načrtovanih investicijah, odvisen od zagotovitve potrebnih sredstev.

LETO 1974 – INVESTICIJSKO RAZGIBANO IN USPEŠNO

Preteklo leto je bilo, kar zadeva investicijska vlaganja, za trgovsko in proizvodno podjetje ERA Velenje kar uspešno. Pred dograditvijo so novi prostori za lokal pohištva in opreme za „Sodobno opremo" v samem središču Velenja. V Šoštanju je ERA preuredila poslovalnico Železnina. V Samoboru pa so zgradili skladišče za gospodinjske stroje in gradbeni material ter prodajalno za gospodinjske aparate.

Leto pred tem pa je ERA v Velenju uredila blagovnico Standard.

TEŽAV NE MANJKA

V trgovskem in proizvodnem podjetju ERA Velenje so povedali, da je v zadnjem letu dni zaradi pomanjkanja obratnih sredstev padla plačilna sposobnost za okrog 30 odstotkov.

Precejšnje težave so tudi zaradi pomanjkanja prodajalcev in poslovodij. V lanskem letu je precej trgovskih delavcev odšlo v druge organizacije združenega dela, zaradi primernejšega delovnega časa in višjih osebnih dohodkov. Trenutno jim manjka okrog 20 do 25 prodajalcev ter 6 oddelkovodij. Zaradi pomanjkanja kadra so se odločili, da bodo šolali tudi še vnaprej kar največ vajencev. Trenutno imajo nad 100 vajencev ter okrog 30 štipendistov.

NAČRTI ZA LETO 1975

Po prvih napovedih bo trgovsko in proizvodno podjetje ERA Velenje v letu 1975 povečalo promet za nad 20 odstotkov, tako da računajo na ostritev najmanj 650 milijonov dinarjev prometa. Pri tem računajo, da se bodo poprečni osebni dohodki zaposlenih, ki so znašali v letu 1974 okrog 2.750 dinarjev, povečali za najmanj 10 % oziroma na najmanj 3.000 dinarjev na zaposlenega na mesec.

VELENJE (jm) – Prejšnji teden je obiskala velenjsko tovarno Gorenje delegacija tovarniške konference ZSM Črne gore iz cetinjskega Oboda. V Gorenju so se gostje pogovarjali z mladinskimi predstavniki o delu mladine. Ugotovili so, da je sodelovanje med obema mladinskima organizacijama vse bolj aktualno, ker načrtujejo skupne smernice pri nadaljnjem razvoju in tesnejšo povezanost obeh proizvajalcev gospodinjske opreme. Delegacijo mladine iz Oboda je sprejel v imenu Gorenja Milan Šterban (na fotografiji prvi z leve).

MOZIRJE – Na rednem občnem zboru ribiške družine Mozirje se je prejšnjo nedeljo zbralo okrog 100 članov. Sprejeli so načrt dela in izvolili novo vodstvo. Pogovorili pa so se tudi o praznovanju 20 – obletnice društva. Predsednik ribiške družine Drago Lebner je prizadevnim članom podelil zlata, srebrna in bronasta republiška odličja.

● V VELENJU IZVOLJENI

PREDSEDNIKI SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI

Vse novoustanovljene samoupravne interesne skupnosti so se v velenjski občini že sestale in izvolile svoje organe. Poleg tega pa so na prvih sejah že spregovorili o nalogah.

Predsedniki skupščin in izvršnih odborov so: predsednik skupščine SIS izobraževanja je Franc Avberšek, izvršnega odbora pa Maks Vester, predsednik skupščine SIS otroškega varstva je Daniela Lipovšek in izvršnega odbora Elfrida Ambrožič, predsednik skupščine samoupravne kulturne skupnosti je Peter Krapež, izvršnega odbora te skupnosti Ivan Marin, predsednik skupščine skupnosti telesne kulture je Anton Pečovnik in izvršnega odbora Miro Trauner, predsednik skupščine SIS socialnega skrbstva je Martin Primožič, izvršnega odbora Slavka Mijoč, predsednik skupščine SIS zdravstvenega zavarovanja je Božo Lednik, izvršnega odbora pa Jože Vunderl, predsednik skupščine skupnosti zaposlovanja je Ivo Draušbaher, izvršnega odbora Rudi Bajec in predsednik konference pokojninskega zavarovanja Vinko Preložnik.

DOSLEJ NAJVEČJI USPEH VELENJSKIH ŠAHISTOV

V soboto in nedeljo je bil v Velenju sklepni del tekmovanja v II. slovenski šahovski ligi vzhod. V zadnjih treh kolih so velenjski šahisti najprej premagli šahiste iz Lendave s 7:3, nato v osmem kolu Fram s 7,5:2,5, v zadnjem devetem kolu pa so nesrečno izgubili z ekipo iz Hrastnika s 4,5:5,5. S tem rezultatom so Velenjčani osvojili drugo mesto in se skupaj z Žalčani, ki so bili prvi, uvrstili v prvo slovensko ligo – vzhod.

Končni vrstni red: 1. Žalec 62 točk, 2. Velenje 59,5, 3. Zagorje 57,5; 4. Hrastnik 54, 5. Šempeter 47; 6. Granit Slovenska Bistrica 38,5; 7. Lendava 37; 8. Brežice 33,5; 9. Fram 31,5 in 10. Rudar Mežica z 29,5 točke. Iz lige sta izpadli zadnji dve uvrščeni ekipi. Za ta doslej največji uspeh velenjskih šahistov so bili zaslužni: Dušan Vukić, dipl. ing. strojništva, I. kategornik, Albin Repše, dipl. ing. elektrike (II. kat.); Štefan Cvar, dipl. ingl. rudarstva (II. kat.); Milan Goršek, kemijski tehnik (III. kat.); Hubert Golob, dipl. ekonomist (III. kat.); Edo Lipnik, ing. elektrike (III. kat.); Franc Nežmah (III. kat.). Po nekajkrat sta nastopila za ekipo tudi Miro Bukvič, dipl. ing. gradbeništva (III. kat.) in Boris Brešar, elektrotehnik (III. kat.) in Tomo Novak (IV. kat.), učenca srednjetehniške šole na RŠC oziroma velenjske gimnazije. Vsaka ekipa je morala imeti tudi dve članici. Za velenjsko sta igrali Vera Jazbinšek in Jana Hudomal, študentka.

ŠPORT

ZMAGALA HOJAN IN ŠVERČEVA

Atletski klub Velenje je v športnem parku ob jezeru priredil prvo letošnje atletsko tekmovanje. Več kot 50 tekačev iz Maribora, Murske Sobote, Ptuja, Ljubljane, Kranja, Celja in Velenja se je pomerilo v krosu. Ženske so tekle 1500 m, moški pa 3000 in 5000 m.

Najbolj sta izstopala kandidata za državno reprezentanco Andreja Šverc pri ženskah in Edo Hojan v konkurenci članov. Šverčeva je v odličnem teku premagala reprezentantko Celjanko Danico Urankar. Tudi v ostalih konkurencah so se domačini dobro izkazali.

Rezultati:

Pionirji 3000 m: 1. Stane Miklavžina, 2. Bogdan Urh (oba Velenje), 3. Vinko Kraner (Maribor), 4. Silvo Vrhovnik (Velenje), 5. Danilo Goričan (Maribor).

Ml. mladinci 3000 m: 1. Ivan Lampret (Velenje), 2. Peter Bregar (Olimp.), 3. Slavko Gaber (Kladivar), 4. Dominik Zver (M. Sobota), 5. Franc Markelj (Velenje).

St. mladinci 3000 m: 1. Štefan Gartner (Kranj), 3. Branko Škof (Olimp.), 4. Maks Skubic (Olimp.), 5. Cveto Solina (Ptuj).

Člani: 5000 m: 1. Edo Hojan (Velenje), 2. Franc Novak (Olimp.), 3. Milojko Lišamin (Kladivar), 4. Gabriel Krofel (Kladivar), 5. Janez Trobeš (Olimp.).

Mlaj. mladinke 1500 m: 1. Ada Bundarle (Kladivar), 2. Cvetka Tros (Ptuj), 3. Maja Potočnik, 4. Ivanka Kotnik (obe Velenje), 5. Ivica Gotovnik (Kladivar).

Star. mladinke 1500 m: 1. Andreja Šverc, 2. Renata Zupančič, 3. Metka Meh (vse Velenje), 4. Majda Balek (M. Sobota), 5. Metoda Lipnik (Velenje).

Članice: 1500 m: 1. Danica Urankar (Kladivar), 2. Alenka Rejc (Kranj), 3. Franja Senekovič (Branik).

ODLIČNI STRELCI V VELENJU

Na republiškem prvenstvu strelcev z zračno puško in pištolo so strelci iz Velenja dosegli odlične rezultate.

Posebno so se izkazali mladinci, ki so postali ekipni prvaki Slovenije v streljanju s pištolo in postavili tudi ekipni republiški rekord s 1001 krogom (Jože Debelak, Vinko Trinkavs in Rudi Ramšak). Debelak je med posamezniki osvojil tretje mesto.

V streljanju z zračno puško so Velenjčani dosegli 4. mesto. Rudi Ramšak je dosegel rezultat 350 krogov in si s tem pridobil naslov **mojster strelec**.

Izkazali so se tudi člani, saj so osvojili v obeh konkurencah 4. mesto. V streljanju s pištolo so dosegli ekipni povpreček več kot 350 krogov in si tako pridobili poleg mladincev pravico sodelovanja na državnem prvenstvu, ki bo 1. in 2. februarja v Titovem Užicu. Za ekipo so nastopili: Hinko Bola, Jure Mogilnicki, Franjo Zučko in Dušan Perhač.

● Uspeh ekipe ZRVS Slovenj Gradec

Nedeljskega pohoda „Po poteh partizanske Jelovice" se je med ekipami Zveze rezervnih vojaških starešin udeležilo tudi zastopstvo Slovenj Gradca. Na 8 kilometrov dolgo pot „Pohod po poti narodnega heroja Lojzeta Kebeta" so krenile tričlanske ekipe, med tekmovanjem pa so morale rezervne vojaške starešine streljati s pištolo, izvesti taktično nalogo ter opraviti topografsko nalogo. Slovenjgrajčani so bili skupaj z ekipo Ljubljana-Vič najboljši pri reševanju taktične naloge, dosegli pa so tudi drugi najboljši čas pohoda. V skupni uvrstitvi je ekipa Slovenj Gradca (Krištofelc, Merčnik, Vranič) zasedla 1. mesto, druga je bila ekipa ZRVS Ljubljana–Vič, tretja pa ekipa iz Domžal.

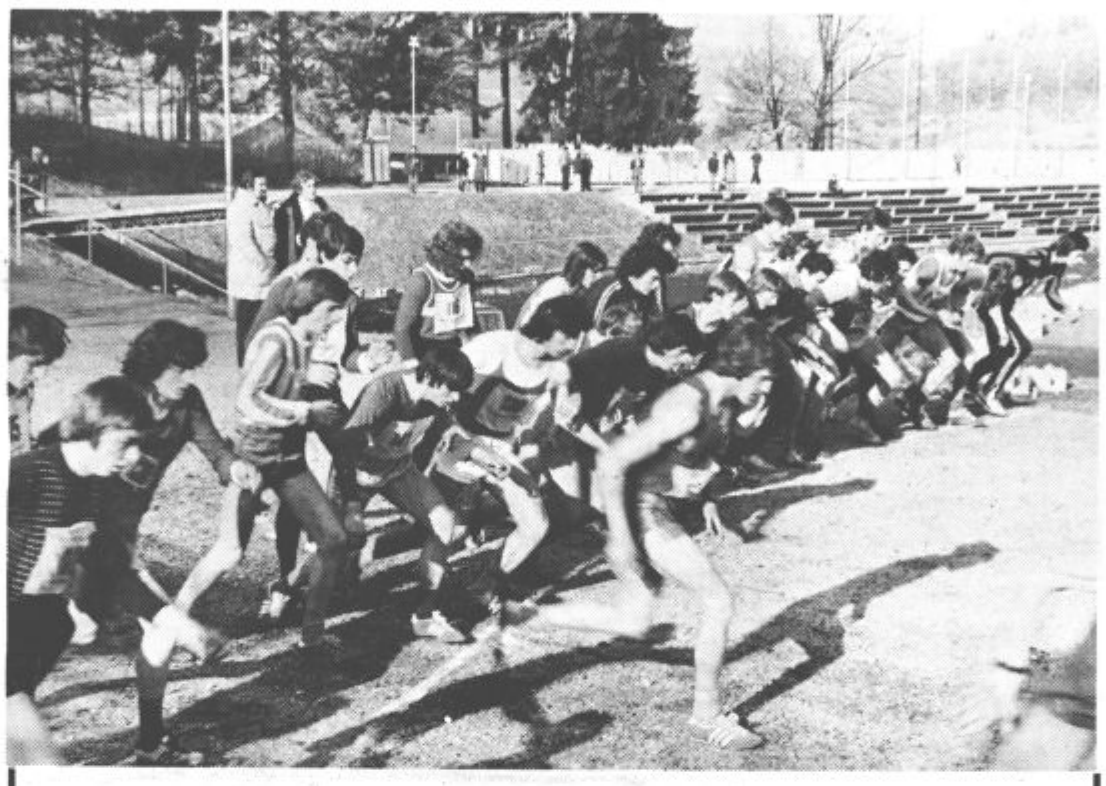

Nedeljski kros v Velenju

ŠOŠTANJČANI PODROČNI PRVAKI

Mladi košarkarji šolskega športnega društva osnovne šole Biba Roeck iz Šoštanja so kot najboljša ekipa v občini Velenje osvojili prvo mesto tudi na področnem prvenstvu ŠŠD celjske regije.

V predtekmovanju so premagali vrstnike iz Šmarja z rezultatom 33:17 in iz Slovenjskih Konjic z rezultatom 32:19. V finalni tekmi pa so odpravili košarkarje iz Mozirja z rezultatom 31:25 (13:10).

Vrstni red: 1. Šoštanj, 2. Mozirje, 3. Laško, 4. Slov. Konjice, 5. Celje, 6. Šentjur, 7. Griže, 8. Šmarje.

● Hokejisti tekmujejo

Hokejska ekipa Gorenje tekmuje v slovenski hokejski ligi, kjer nastopajo še ekipe iz Tržica, Ptuja, Prevoj in Slov. Konjic.

Po treh kolih so Velenjčani dve tekmi zmagali, izgubili pa z moštvom Tržica z rezultatom 7:5 (2:0, 3:4, 2:1).

● MALA ANKETA ● MALA ANKETA ● MALA ANKETA

KAKO BODO PREŽIVELI POČITNICE

Zadnji dnevi šolskega polletja se iztekajo, vrstijo se naloge, učenje, spraševanje, vse v bolj napetem pričakovanju kot v prejšnjih mesecih. Učitelji se zavzemajo za čim boljšo žetev svojega dela, učenci pa že razmišljajo o počitnicah.

DRAGICA PODJAVRŠEK, dijakinja 3. letnika velenjske gimnazije, ki se vozi vsak dan iz Doliča, pravi: „Razmišljam največ o tem, kako se bom v počitniških dneh temeljito naspala in odpočila od vsakdanjega napora v šoli. V počitniških dneh pa nameravam največ brati, šivati prtičke, vmes pa pomagati v gospodinjstvu, ker tudi na naši kmetiji nimamo pozimi večjih zunanjih opravil. V Velenju se bom prikazala šele prvi šolski dan v drugem polletju. Četudi do naših prostih dni ne bo zapadel sneg, ga ne bom hudo pogrešala, saj nisem preveč navdušena nad smučanjem".

STANIŠA LALIĆ, RŠC: „V počitniškem času moram opraviti obvezno prakso v jami, ki mi je zaostala pred novim letom, ko sem bil dlje časa bolan in sem se zdravil doma v Laznici. Osnovno dolžnost bom opravil vsak dan do 13. ure, popoldanski čas pa bom namenil kopanju, igranju nogometa ali pa si bom ogledal še kakšno kino predstavo. Morda bom zadnjo počitniško nedeljo obiskal prijatelja, ki služi vojsko v Ljubljani, vmes pa bom obrnil še kak list v učnih knjigah in še na nekaj ne bom pozabil – iskal bom dekle. Ker sem bil pred novim letom kar tri tedne doma, mi ne bo prav nič težko, ko bom ostal kar v Velenju."

OMERZA ANDREJ, četrtošolček iz Šoštanja: „Najbolj si želim snega, čeprav sem smučarske čevlje že prerasel, imam pa novo bundo in še drugo opremo za smučanje. Zelo mi bo žal, če vsega tega ne bom mogel uporabiti. Tedaj bom pač gledal televizijo, bral bom Gospoda Hudournika, igral pa se bom tudi s sosedovim Šamom. Ko bom nizko nad našo hišo zagledal letalo, bom vedel, da bo pristalo v bližnjih Lajšah in tedaj bomo s prijatelji pohiteli tja in si ga bomo ogledali. Doma pa bom potem to letalo narisal, ker rad rišem. S svojo družbo zelo rad hodim na Gorice, kjer se gremo vojake, vmes pa naberemo želod in hrastove šiške, ki jih doma uporabimo za različne figurice. Če bosta očka in mamica utegnila, bomo obiskali tudi staro mamo v Šentjurju".

HUSEIN AVDIĆ, 3. letnik RŠC, doma iz Gradčanice pri Doboju: „Novo leto sem pričakal v Velenju, zato se toliko bolj veselim počitnic med svojimi domačimi. Doma imam namreč dekle, vesele prijatelje in še marsikaj, kar me vleče tja. Obiskovali bomo mladinski klub, kjer se bomo lahko tudi zavrteli. Največ časa bom posvetil svojemu dekletu, ki jo bom pogosto fotografiral, kar zelo rad počnem, kadar najdem v naravi posebno lep motiv. Morda bom zložil spet kakšno novo pesem, kar tudi rad delam in se sploh veselil, kolikor bo le mogoče, da se bom lažje vrnil k svojim dolžnostim."

TANJA DOBNIK: „Obiskujem četrti razred na šoli Gustava Šiliha. Predvsem stiskam pesti za sneg. V šoli pričakujem dovolj lep uspeh, čeprav najbrž ne odličen. To pa pomeni, da ne bo nič z obiskom pri teti v Ljubljani, temveč se bom kar v Velenju drsala na kotalkališču, se igrala s svojimi prijateljicami, brala pustolovščine iz različnih zgodb, pa tudi obvezna berila. Obiskati nameravam staro mamo v Mariboru, če pač ne bo z Ljubljano nič."

Kar pravšnje želje so se zvrstile in upamo, da se bodo v večini uresničile, če pa ne, si bodo že znali kako drugače pomagati, predvsem pa se izogniti dolgočasju in naveličanosti, kakršno so včasih začutili med šolskimi dnevi.

MARJETKA EBERLINC

● DEJAVNOST SOCIALISTIČNE ZVEZE V MISLINJSKI DOLINI:

Konstituiranje vodstev SZDL

Občinsko in krajevne organizacije SZDL v občini Slovenj Gradec čakajo v prihodnjih mesecih številne zahtevne naloge. Kot je povedal sekretar izvršnega odbora občinske konference SZDL Slovenj Gradec, Lojze Klemnik, bodo do 15. januarja izdelali oceno volitev v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti.

Te dni začenjajo z javno razpravo o statutu Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije ter o pravilih občinske konference in krajevnih organizacij. Ta dokument bodo sprejemali ob volitvah novih vodstev krajevnih organizacij SZDL. Konference krajevnih organizacij SZDL bodo končali v Mislinjski dolini najpozneje do konca marca, konec aprila oziroma prve dni maja pa se bo na novo konstituirala tudi občinska konferenca.

Do reorganizacije v organiziranosti Socialistične zveze v Mislinjski dolini za zdaj ne bo prišlo. Čeprav deluje na območju občine Slovenj Gradec trenutno 8 krajevnih skupnosti, bo tudi vnaprej delovalo 11 krajevnih organizacij socialistične zveze. Na območju krajevne skupnosti Mislinja namreč delujejo 3 krajevne organizacije, in sicer Mislinja, Dovže in Završe. Na območju krajevne skupnosti Podgorje pa delujeta krajevni organizaciji Podgorje in Razbor.

● DELAVSKI AVTOBUS

ŠENTILJ, 10. januar (jm) – Iz Ponikve je do Velenja začel voziti delavski avtobus. Izletnikov avtobus vozi trikrat dnevno, ob 5., 13. in 21. uri. Odpelje iz Ponikve, preko Podkraja, Šentilja,, Laz in Kav v Velenje in do rudnika. Iz Velenja odpelje avtobus takrat kot drugi delavski avtobusi, in sicer po končanih delovnih izmenah. Krajani so bili tega avtobusa tako veseli, da so ga na prvi vožnji okrasili.

Uredništvo in uprava Velenje, Titov trg 2, p. p. 89, telefon (063) 850-087 – Redakcija Ljuban Naraks, Jane Vovk in Rudi Ževart – Tehnični urednik Franci Mazovec – Časnik je kot štirinajstdnevnik „Šaleški rudar" izhajal do 1. januarja 1973 – Zdaj izide vsak petek – Cena je 2 dinarja – Letna naročnina je 80 dinarjev – Za inozemstvo 150 din – Tekoči račun št. 5280-678-55263 pri SDK podr. Velenje – Rokopisov in fotografij ne vračamo – Tisk Ljudska pravica, Ljubljana – Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 8. 2. 1974) se za NAŠ ČAS ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

V NEDELJO NA VELENJSKEM JEZERU

Čeprav se je januar prevesil že v drugo polovico, nas zima še vedno ni obdarila s snegom. Ljubitelji smučanja v Šaleški dolini zaman pogledujejo na golo pobočje ob vlečnicah v Zavodnjah in Šaleku, kdaj bo pokrito z debelo snežno odejo, ki je ne more sedaj narediti niti snežni top. Pa vendarle so si nekateri v teh nesnežnih zimskih dneh vendarle poiskali zimsko rekreacijo. Na Velenjskem jezeru je bilo v nedeljo veliko mladih pa tudi starejših Velenjčanov z drsalkami, sankami, nekateri so se drsali kar s čevlji, drugi pa so spet velenjsko jezero izkoristili za vožnjo s kolesom. Šest izmed njih smo vprašali, kaj mislijo o letošnjih možnostih zimske rekreacije.

MILE TRAMPUŠ: „Poleg sprehodov je zdaj drsanje edina prava zimska rekreacija. Kot kaže dobiva ta panoga tudi v Velenju vse več vnetih ljubiteljev. To pa verjetno zato, ker je v primerjavi s smučanjem skoraj zastonj. Medtem ko moraš pri smučanju za kolikor toliko dobro opremo odšteti nekaj sto starih tisočakov, potrebuješ za drsanje le drsalke. Zato je škoda, da v Velenju nimamo pokritega drsališča."

Mile Trampuš

Snežana Dobovičnik

SNEŽANA DOBOVIČNIK: „Sedem let sem aktivno kotalkala. Želela sem vključiti tudi drsanje, kar bi mi pri nabiranju kondicije zelo koristilo. Kotalkališče smo polivali z vodo, vendar je bil led slab, povrhu vsega pa ga je včasih prekril tudi sneg. Vožnja v Celje pa bi bila tudi predraga, pa še veliko časa bi mi vzela. Zdaj drsam tako kot mnogi drugi, bolj za rekreacijo. Današnja gneča na jezeru najbolje kaže, da postaja drsanje vse bolj priljubljeno.

MILAN JURČIČ: „Ker tekmujem za kotalkarski klub Velenje, pozimi drsam in tako nabiram kondicijo. Zato sem se sedanjega ledu na jezeru zelo razveselil. Vendar za kaj več kot za nabiranje kondicije mi ta led ne more koristiti, ker ni gladek. Poleg tega pa lahko že jutri posije toplo sonce in na njem ne bo več varno. Prav tako se ne bi mogli drsati, če bi začelo snežiti. Zato sem tudi jaz vnet zagovornik tega, da bi v Velenju dobili drsališče."

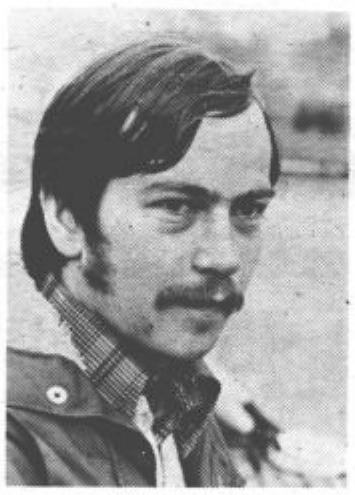

Polde Simončič

Marjan Sešel

MARJAN SEŠEL: „Nekoliko sem nezadovoljen, ker ni snega, saj se zelo rad smučam. Zdaj ko je led, večkrat zaidem na jezero, saj je ta oblika rekreacije zelo poceni. Je pa drsanje na jezeru lahko tudi nevarno, saj niti ne veš, če je led povsod dovolj trden. Škoda je, da v Velenju nimamo drsališča. Z njim bi veliko pridobili, saj bi bila lahko sezona drsanja veliko daljša kot pa smučanja, glede na to, da so zime v zadnjih letih bolj skope s snegom."

POLDE SIMONČIČ: „Nekaj let sem bi član hokejskega kluba v Velenju, zdaj pa drsam le še za zabavo in rekreacijo. Toda žal je tudi led na jezeru odvisen od vremena. Če pride otoplitev, je drsanja konec, če pa zapade preveč snega, pa tudi ni mogoče. Zato bi bilo lepo, če bi tudi v Velenju podobno k Celju imeli umetno drsal Trdno sem prepričan, da bi tudi na ledeni ploskvi ravn liko ljudi kot poleti v baze

OŠKAR ŽOHAR: „Smu veliko bolje kot drsam. Ke snega ni, sem se danes znaš jezeru. V Velenju je že kar cej ljubiteljev drsanja. Mno hodijo drsat v Celje. Če bi svoje drsališče, bi denar doma, mladi pa bi namesto sedanja po lokalih koristno rabili prosti čas na drsališ

Oskar Žohar

Milan Jurčič

● V VELENJSKEM GRADU KMALU ODPRTA

Razstava etnografskih predmetov Šaleške doline

Na velenjskem gradu so pridobili še en razstavni prostor. V letošnjem letu so začeli preurejati bivšo grajsko kapelo, v kateri bodo razstavili etnografske predmete iz Šaleške doline. Med razstavljenimi predmeti je treba kot zanimivost omeniti stopo, ki so jo po vaseh uporabljali za predelovanje ječmena, ajde in prosa v kašo, potem brano z lesenimi zobmi, lesen plug, sklednik, panjske končnice, govejo vprego, čelesnik (svečnik na treske), trlice, razno leseno posodo in drugo orodje, ki so ga nekoč uporabljali naši predniki. Ponekod v višjih in zaostalih predelih pa je še zdaj v rabi. Etnografski oddelek bodo odprli v kratkem.

POLDRUGO URO DO ŠOLE

Andreja Rezoničnik je učenka 4. razreda podružnične šole v Belih vodah. Ko se je prejšnji teden skupaj z nami peljala domov, smo zvedeli, da je med tistimi učenci podružnične šole v tem kraju, ki so najbolj oddaljeni od šole. Menda je Andrejina pot celo najdaljša.

Andreja Rezoničnik

Andreja pozimi, ko imajo pouk šele ob pol devetih, vstane ob šesti uri, nekaj pred sedmo uro pa že mora od doma, če hoče, da ne bo zamudila. Zjutraj, ko hiti, potrebuje pol drugo uro do šole, za pot iz šole pa pogosto potrebuje kar celi dve uri. Polovico poti, in to v glavnem po gozdu, mora Andreja prehoditi sama. Vendar je zaradi tega ni prav nič strah. Boji se le hoje po cesti ob Ljubiji, na katero pogostokrat pada kamenje, in visokih zametov. Kljub temu, da drobno dekletce svetlih las porabi kar tri do štiri ure za hojo v šolo in nazaj domov in da že nekaj let boluje na ledvicah, z učenjem nima težav. V prvem razredu je bila odlična, v drugem in tretjem pa prav dobra, kar upa, da bo tudi ob koncu tega polletja.

● V VELENJU MOŽEN

ŠTUDIJ NA VISOKI ŠOLI

Potem ko je skupščina SR Slovenije lani sprejela zakon o visoki šoli za organizacijo dela Kranj, je skupščina šole sklenila, da začnejo februarja letos predavanja za izredne študente na drugi stopnji, in to v dveh skupinah – v Kranju ter v Velenju. Slušatelji se bodo lahko odločili za naslednje smeri: organizacijo proizvodnje, računalništvo, kontrolo kakovosti in za študij organizacije obproizvodnih služb.

Na rudarskem šolskem centru v Velenju smo zvedeli, da se lahko na II. stopnjo visoke šole za organizacijo dela vpišejo kandidati, ki so končali višjo šolo ali prvo stopnjo visoke šole organizacijske, ekonomske, tehnične ali upravne smeri. Kandidati, ki so končali višjo šolo ali prvo stopnjo visoke šole drugih smeri, bodo morali opravljati diferencialne izpite iz tehnologije, ekonomike, združenega dela in matematike. Za prvo skupino, ki bo imela vpis v torek, 21. januarja tega meseca, od 11. do 15. ure na rudarskem šolskem centru Velenje, se je doslej prijavilo že 44 kandidatov.

Na šolskem centru so povedali, da še sprejemajo nove kandidate. Že oktobra pa bodo predvidoma organizirali predavanja še za drugo skupino.

● NAŠ ZNANEC ● NAŠ ZNANEC ● NAŠ ZNA

Anton Krumpačnik

Zavesa na velikem oknu in vratih delavnice je bila odgrnjena, kar je pomenilo, da lahko vstopim. Brez obotavljanja sva se domenila za popoldanski pogovor.

– Vi ste eden redkih čevljarjev, ki nam pomagate varčevati z obutvijo. Kdaj ste začeli in kako?

„Rodil sem se Neži Krumpačnik pred 71. leti. V osnovno šolo sem hodil v Rečici ob Savinji, potem sem postal pastir in hlapec pri trgovcu in pri velikem kmetu. Prava sreča zame je bila, da sem se lahko učil čevljarstva pri mojstru Jožefu Prislanu v Mozirju. Ta posel je bil v tistem času še precej upoštevan, saj še ni bilo toliko tovarn, kot jih je danes. Kmečki ljudje, sploh pa otroci, so hodili največ bosi in so si dali delati obutev samo za praznične dni. Tudi taki so bili, ki so se obuli prvič v čevlje, ko so šli pred oltar, sicer so nosili samo cokle. Kljub temu smo imeli dovolj dela, saj ročno izdelani čevlji ne nastanejo tako naglo, kakor tisti narejeni s stroji.

Vse do 30. leta sem delal kot pomočnik pri raznih mojstrih, nato pa sem si uredil v Družmirju svojo lastno delavnico. Tam je nastajal tudi moj stalnejši dom in družina, vse do začetka zadnje vojne, ko sem moral delo skrivati, posebno še, če sem delal obutev, torbe in pasove ali kaj drugega za partizane. Prav to je bilo krivo, da sem se znašel spomladi 1944. leta najprej v celjskem Starem piskru, nato pa prebil dobro leto v Dachauu. Prav o teh mesecih bi vam mogel marsikaj povedati, predvsem pa to, da sem lažje kot marsikateri taboriščnik prestajal grozote tega morišča, ker sem zrasel v skromnosti in od življenja nisem pričakoval kakšnih posebnih dobrot, še manj pa da bi mi jih ponudili takšni ljudje, ki so napravili množična morišča. Vojna leta so kljub temu naredila svoje. Vendarle o vsem tem nerad razmišljam, temveč mi je v mnogo večje veselje in zadovoljstvo moje delo, ki se ga tedaj, ko mi je najtežje, še najraje oprimem. Zdaj največ krparim, manj pa izdelam kaj novega."

Anton Krumpačnik je povedal, da ima dela vedno dovolj in ga včasih težko zmaguje, ker dela sam, predvsem zato, da ljudem ustreže, pa tudi zato, da poveča skromen kupček svoje pokojnine. Zdaj dela in živi v Šoštanju, kamor se je med prvimi preselil iz Družmirja, kjer je bil ogrožen zavoljo ugrezanja. V isti hiši prebivata tudi sin in hčerka s svojima družinama. Je prav zadovoljen, da se je med prvimi odločil umakniti se iz ogroženega področja, ker je tistim, ki so predolgo oklevali, veliko težje najti primerno zamenjavo.

Če takole razmišljam o vsem tem, kar mi je povedal, vedno bolj občudujem nj govo skromnost, toplino i prijazno, nenarejeno uslu nost. Prepričana sem, d takšnega poznajo vsi, ki g prosijo za usluge, in jih j verjetno zelo malo, če sploh so, ki bi jim le-te kdaj odre kel. Pravi, da ne popravlj samo čevljev, temveč m ljudje prinašajo tudi torbice pasove in še marsikaj, ka spada že v tapetnikovo delo

– Kaj pa menite o tistih ki predolgo odlašajo s popr vilom čevljev?

„Takih je na srečo ma kot tistih, ki redno skrbi za svojo obutev in tako mi zdi tudi prav, saj meni da vendarle nismo tako b gati, da se popravilo čevlj ne bi več splačalo."

Podpiram njegovo mn nje, še posebno zato, k vem, da svojega dela v za čunani uslugi nima poplač nega, tako kakor tisti, ki ji je malo mar, kako in za k liko časa so komu ustreg Znano je, da lahko pride

Anton Krumpačnik

po popravljeno obutev tud v nedeljo in ob praznikih, p vas nikoli ne bo neljube nivo odpravil.

– Kako pa mislite, da b v prihodnje s čevljarjenjem?

„Prav malo verjamem, d se bo v bodoče še kd ukvarjal s tem, saj iščejo da nes ljudje tako delo, ki ga j mogoče hitreje opraviti i tudi bolje zaslužiti. Znan je, da že nekaj let nazaj naši dolini ni mogoče dobit čevljarskih vajencev in to j hkrati prihodnost našega po klica. Vidite, tudi moj sin j zamenjal čevljarski stolček drugačnim. Tak je pač da našnji čas, življenje se nam je vsem izboljšalo, to pa š ne pomeni, da smo ljudje boljši. Premnogi trdijo, da je ravno nasprotno in jaz jim dajem prav. Bogastvo ne na redi dobrega človeka, takšn postanemo samo ob pošte nem delu."

Srečanje s tem prijaznim sosedom me je navdalo z m slijo, da vam ga moram pre staviti, saj so nam lahko nj gove osebnostne vrline z zgled, kakšen naj bi bil sose – sosedu, tovariš – tovarišu skratka človek človeku, k ga v današnjem času vsi n nehno iščemo in si iskren želimo z njim pokramljati tudi takole med čevljarskim kopiti in med kopico izrab ljenih čevljev, ki še čakajo na pridne mojstrove roke.

MARJETKA EBERLIN